

โครงการจัดทำสื่อ ๒๕ พรรษา
เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน)
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ภาคเรียนที่ ๒ รายวิชาประวัติศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เปลี่ยนผ่านสยามสู่ความทันสมัย

สำนักงานโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

โครงการจัดทำสื่อ ๒๕ พรรษา
เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาคเรียนที่ ๒ รายวิชาประวัติศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เปลี่ยนผ่านสยามสู่ความทันสมัย

สำนักงานโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า

กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

คำนำ

ตามที่ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ให้จัดทำสื่อการเรียนรู้เป็นชุดการเรียนรู้สมบูรณ์แบบ (Comprehensive Learning Package) สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเน้นการใช้บริบทชีวิตจริงของผู้เรียนและชุมชนเป็นฐานในการเรียน ทำการบูรณาการสาระตามหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับการดำรงชีวิตทั้งปัจจุบันและอนาคต ตามแนวพระราชดำริ ที่ทรงแนะนำให้ใช้โครงการศึกษาที่ค้นของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มาเป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำชุดการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) ให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่อิงมาตรฐานและเชื่อมโยงไปสู่สมรรถนะ เน้นการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมผู้เรียนรอบด้าน ทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถค้นคว้าต่อเนื่องในลักษณะการเรียนรู้ตามความสนใจได้ และเพื่อให้สะดวกต่อการนำไปใช้ จึงจัดแยกเป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ และแยกเป็นภาคเรียนที่ ๑ และภาคเรียนที่ ๒ ทั้ง ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ ภาคเรียนที่ ๑ และภาคเรียนที่ ๒
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ ภาคเรียนที่ ๑ และภาคเรียนที่ ๒
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ ภาคเรียนที่ ๑ และภาคเรียนที่ ๒
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ ภาคเรียนที่ ๑ และภาคเรียนที่ ๒
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ ภาคเรียนที่ ๑ และภาคเรียนที่ ๒

การนำชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ ครูผู้สอนต้องศึกษาเอกสาร คู่มือการใช้ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และศึกษาคำชี้แจงในเอกสารชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) เพื่อให้ทราบถึงแนวคิดการจัดกระบวนการเรียนรู้ การเตรียมตัวของครู สื่อการจัดการเรียนรู้ ลักษณะชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ แนวทางการวัดและประเมินผลของแต่ละหน่วยการเรียนรู้

หวังว่าชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) และชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน) นี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต่อไป

ขอขอบคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครู อาจารย์ นักวิชาการ และทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำเอกสารมา ณ โอกาสนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

สื่อ ๖๕ พรรษา ในวโรกาสที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระชนมายุ ๖๕ พรรษา ฉับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาประวัติศาสตร์ ๖ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ซึ่งผ่านการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และสมรรถนะหลักในหลักสูตรฐานสมรรถนะ โดยสื่อ ๖๕ พรรษาฯ ฉับนี้ ประกอบด้วย

- (๑) จดหมายถึงครู
- (๒) โครงสร้างหลักสูตร
- (๓) คำอธิบายรายวิชา
- (๔) โครงสร้างชุดการเรียนรู้สมบูรณ์แบบ
- (๕) โครงสร้างรายวิชา
- (๖) โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ หน่วยที่ ๑ รัตนโกสินทร์เรืองรอง
- (๗) โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ หน่วยที่ ๒ เปลี่ยนผ่านสยามสู่ความทันสมัย
- (๘) โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ หน่วยที่ ๓ อภิวัฒน์สยามสู่ประชาธิปไตย
- (๙) โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ หน่วยที่ ๔ มองโลก มองไทย ในยุคปัจจุบัน
- (๑๐) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน ๑๐ แผน
- (๑๑) สื่อการเรียนรู้ ใบความรู้ ใบกิจกรรมและเฉลย
- (๑๒) แบบวัดผลและประเมินผล

ก่อนการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์ ๖ ครูผู้สอนควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้จากเอกสารเล่มนี้ อย่างละเอียด จะทำให้รู้ว่าต้องสอนแต่ละเนื้อหาอย่างไร และต้องเตรียมสื่อ/อุปกรณ์ประกอบการสอนอย่างไร ซึ่งจะทำให้การจัดการเรียนรู้ของครูมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่จะสอน

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า สื่อ ๖๕ พรรษาฯ ฉับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนในการนำไปใช้จัดการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ ๖ ให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูและการเรียนรู้ของนักเรียนให้สูงขึ้นต่อไป

คณะผู้จัดทำ

จดหมายถึงครู

สวัสดีครับคุณครูทุกท่าน จดหมายฉบับนี้คณะผู้จัดทำมีจุดมุ่งหมายที่จะสื่อสารถึงคุณครูผู้ใช้สื่อ ๖๕ พรรษา ฯ ในรายวิชาประวัติศาสตร์ ๖ ให้เข้าใจถึงแนวคิดในการจัดทำสื่อนี้ รวมไปถึงการนำไปใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

การจัดทำสื่อ ๖๕ พรรษา ฯ ในรายวิชาประวัติศาสตร์ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ นี้ คณะผู้จัดทำได้อ้างอิงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เป็นหลัก โดยได้คำนึงถึงการปรับเปลี่ยนสู่หลักสูตรฐานสมรรถนะซึ่งจะได้ใช้ในอนาคตอันใกล้ด้วย ดังนั้น การจัดทำสื่อ ๖๕ พรรษา ฯ ในครั้งนี้จึงได้นำสมรรถนะหลักในหลักสูตรฐานสมรรถนะมาเป็นหนึ่งในองค์ประกอบในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ครูผู้สอนค่อย ๆ ปรับตัวเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว รวมไปถึงการบูรณาการเนื้อหาทั้งจากภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้และนอกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงของการเรียนรู้ อีกทั้งยังคำนึงถึงบริบทของโรงเรียนปลายทางที่เป็นผู้ใช้สื่อ จึงพยายามที่จะออกแบบสื่อนี้ให้ครูผู้สอนมีความสะดวกในการนำไปใช้ และสามารถนำไปใช้ได้จริง

สำหรับวิชาประวัติศาสตร์นั้น นักเรียนรวมไปถึงครูบางคนอาจมองเห็นว่าเป็นวิชาที่ยาก เปรียบเสมือนเป็นยาขมที่น้อยคนต้องการจะบริโภค เนื่องด้วยการสอนวิชาประวัติศาสตร์โดยทั่วไปปรามักจะเน้นที่การบรรยายเพื่อท่องจำเนื้อหาซึ่งทำให้นักเรียนมองไม่เห็นคุณค่าในการที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ คณะผู้จัดทำจึงจะเน้นการจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะและกระบวนการต่าง ๆ โดยใช้เนื้อหาเป็นสื่อกลางในการจัดการเรียนรู้ ดังนั้น สิ่งที่คณะผู้จัดทำคาดหวังจากการนำสื่อชุดนี้ไปใช้จึงไม่ได้ต้องการให้ผู้เรียนจำเนื้อหาทั้งหมดได้ แต่ต้องการให้ผู้เรียนได้เกิดสมรรถนะต่าง ๆ ซึ่งผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

แม้ว่าสื่อชุดนี้จะเป็นชุดการเรียนรู้สมบูรณ์แบบ คือ มีทั้งแผนการจัดการเรียนรู้ ใบความรู้ ใบงาน และชุดกิจกรรมที่ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ได้ทันที แต่คณะผู้จัดทำก็ขอแนะนำให้ครูผู้สอนปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ขึ้นงานและสื่อให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและนักเรียนของท่าน เนื่องด้วยโรงเรียนปลายทางที่เป็นผู้ใช้สื่อและผู้เรียนมีความหลากหลายสูงมาก ผู้จัดทำจึงออกแบบกิจกรรมให้มีความเป็นกลางและเปิดทางให้ครูผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อให้สื่อชุดนี้ประสบความสำเร็จในการนำไปใช้ในโรงเรียนของท่านมากที่สุด

สุดท้ายนี้ คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า สื่อ ๖๕ พรรษา ฯ รายวิชาประวัติศาสตร์ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จะมีประโยชน์ต่อทั้งครูและนักเรียนที่อยู่ ณ โรงเรียนปลายทาง อีกทั้งขอเป็นกำลังใจให้คุณครูทุกท่านให้ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ตลอดภาคเรียนที่ ๑ หากมีหากมีข้อผิดพลาดประการใดที่เกิดจากการจัดทำ คณะผู้จัดทำขอน้อมรับความผิดพลาดและจะนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป และประโยชน์อันใดที่เกิดจากการใช้สื่อชุดนี้ คณะผู้จัดทำขอยกความดีความชอบนั้นให้แก่ครูผู้สอนทุกท่านที่นำสื่อนี้ไปใช้และเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนสมดังเจตนารมณ์ของโครงการ

ธนวัต เปรมปรีชา

มานุภาพ แยมบุญชู

ผู้จัดทำชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

รายวิชาประวัติศาสตร์ ม.๓

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
โครงสร้างหลักสูตร.....	๑
คำอธิบายรายวิชา.....	๒
โครงสร้างชุดการเรียนรู้สมบูรณแบบ.....	๓
โครงสร้างรายวิชา.....	๔
โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เปลี่ยนผ่านสยามสู่ความทันสมัย.....	๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตก.....	๑๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔ - ๖).....	๒๗
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖).....	๔๗
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖).....	๕๗
ภาคผนวก.....	๗๒
คณะผู้จัดทำ	

โครงสร้างหลักสูตร

ภาคเรียนที่ ๑		ภาคเรียนที่ ๒	
หน่วยการเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง	หน่วยการเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (๔๐ ชั่วโมง)			
หน่วยที่ ๑ เรียนรู้เรื่องราวท้องถิ่นของเรา	๔	หน่วยที่ ๑ รัตนโกสินทร์เรืองรอง	๕
หน่วยที่ ๒ รากเหง้าโลกตะวันตก	๖	หน่วยที่ ๒ เปลี่ยนผ่านสยามสู่ความทันสมัย	๕
หน่วยที่ ๓ จากโลกเก่าสู่โลกใหม่	๑๐	หน่วยที่ ๓ อภิวัตน์สยามสู่ประชาธิปไตย	๕
		หน่วยที่ ๔ มองโลก มองไทย ในยุคปัจจุบัน	๕

ศึกษาวิเคราะห์การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานีของไทย ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ ตอนต้น ยุคปฏิรูปประเทศและยุคประชาธิปไตย บทบาทของพระมหากษัตริย์สมัยรัตนโกสินทร์ ในการสร้างสรรค์ความเจริญและความมั่นคงของชาติ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ ความร่วมมือและความขัดแย้งในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ บทบาทของไทยตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองจนถึงปัจจุบันในสังคมโลก

โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ กระบวนการคิดวิเคราะห์ การสืบค้นข้อมูล การอธิบาย การอภิปราย การสื่อสาร กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการกลุ่ม

เพื่อให้เห็นความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เห็นความสำคัญของพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ เห็นคุณค่าของสถาบันพระมหากษัตริย์ที่มีต่อการสร้างสรรค์ความเจริญและความมั่นคงของชาติ สามารถปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน มีจิตสาธารณะ รักความเป็นไทย เกิดสมรรถนะ การจัดการตนเอง การสื่อสาร การรวมพลังทำงานเป็นทีม การคิดขั้นสูง การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง อันจะนำไปสู่การพัฒนาความเป็นพลโลก

ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ม.๓/๑

ส ๔.๒ ม.๓/๑, ม.๓/๒

ส ๔.๓ ม.๓/๑, ม.๓/๒, ม.๓/๓, ม.๓/๔

รวมทั้งหมด ๗ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิชาประวัติศาสตร์ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะ	ขอบเขตเนื้อหา	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	รัตนโกสินทร์เรืองรอง	ส ๔.๑ ม.๓/๑ ส ๔.๓ ม.๓/๑ ส ๔.๓ ม.๓/๒ ส ๔.๓ ม.๓/๓	๑. การจัดการตนเอง ๒. การสื่อสาร ๓. การรวมพลังทำงานเป็นทีม ๔. การคิดขั้นสูง	๑. การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานีของไทย ๒. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (รัชกาลที่ ๑-๓) ๓. พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (รัชกาลที่ ๑-๓) ๔. บทบาทของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๑-๓ ในการสร้างสรรคความ	ภายหลังกินสุตสมัยธนบุรีเมื่อ พ.ศ. ๒๓๒๕ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงสถาปนาราชวงศ์จักรีและกรุงรัตนโกสินทร์ โดยมีแนวพระราชดำริที่จะฟื้นฟูความเจริญในสมัยอยุธยาให้กลับคืนมา และพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๒ และ ๓ ก็ทรงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาบ้านเมืองในด้านต่าง ๆ ส่งผลให้กรุงรัตนโกสินทร์มีความเจริญและความมั่นคงในเวลาต่อมา	๕	๒๕

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะ	ขอบเขตเนื้อหา	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๒	เปลี่ยนผ่านสยามสู่ ความทันสมัย	ส ๔.๑ ม.๓/๑ ส ๔.๓ ม.๓/๑ ส ๔.๓ ม.๓/๒ ส ๔.๓ ม.๓/๓	๑. การจัดการ ตนเอง ๒. การสื่อสาร ๓. การรวมพลัง ทำงานเป็นทีม ๔. การคิดขั้นสูง	เจริญและความมั่นคง ของชาติ ๕. ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมไทยใน สมัยรัตนโกสินทร์ ตอนต้น (รัชกาลที่ ๑- ๓)	ในช่วงสมัยรัชกาลที่ ๔ ถึงรัชกาลที่ ๕ สยามได้รับผลกระทบจากการ ล่าอาณานิคมของชาติมหาอำนาจ ตะวันตก ทำให้เกิดการปฏิรูป บ้านเมืองสู่ความทันสมัยให้เจริญ ทัดเทียมตะวันตก เพื่อให้สยาม รอดพ้นจากการคุกคามของลัทธิ จักรวรรดินิยม อีกทั้งการปฏิรูป ดังกล่าวยังส่งผลให้สยามเกิดการ เปลี่ยนแปลงทางสังคมและ วัฒนธรรมมาจนถึงปัจจุบันนี้	๕	๒๕

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะ	ขอบเขตเนื้อหา	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๓	อภิวัฒน์สยามสู่ ประชาธิปไตย	ส ๔.๑ ม.๓/๑ ส ๔.๓ ม.๓/๑ ส ๔.๓ ม.๓/๒ ส ๔.๓ ม.๓/๓ ส ๔.๓ ม.๓/๔	๑. การจัดการ ตนเอง ๒. การสื่อสาร ๓. การรวมพลัง ทำงานเป็นทีม ๔. การคิดขั้นสูง ๕. การเป็น พลเมืองที่ เข้มแข็ง	๔. ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมไทยใน สมัยรัตนโกสินทร์ยุค ปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖) ๑. การเปลี่ยนแปลงการ ปกครองเป็นระบอบ ประชาธิปไตย ๒. พัฒนาการทาง ประวัติศาสตร์ไทยใน สมัยประชาธิปไตย (พ.ศ.๒๔๓๕-ถึง ปัจจุบัน) ๓. บทบาทของ พระมหากษัตริย์ รัชกาลที่ ๗ ถึง รัชกาลปัจจุบัน ใน การสร้างสรรคความ เจริญและความมั่นคง ของชาติ ๔. ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมไทยใน	ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการ ปกครองจากระบอบ สมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบอบ ประชาธิปไตยเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๕ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลต่อ พัฒนาการของประเทศไทยทั้ง ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมมาจนถึงปัจจุบัน	๕	๒๕

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะ	ขอบเขตเนื้อหา	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๔	มองโลกมองไทยในยุค ปัจจุบัน	ส ๔.๑ ม.๓/๑ ส ๔.๒ ม.๓/๑ ส ๔.๒ ม.๓/๒ ส ๔.๓ ม.๓/๑ ส ๔.๓ ม.๓/๔	๑. การจัดการ ตนเอง ๒. การสื่อสาร ๓. การรวมพลัง ทำงานเป็นทีม ๔. การคิดขั้นสูง ๕. การเป็น พลเมืองที่ เข้มแข็ง	สมัยประชาธิปไตย (พ.ศ.๒๕๗๕ ถึง ปัจจุบัน) ๑. ความร่วมมือและ ความขัดแย้งใน คริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ ๒. บทบาทของไทย ตั้งแต่เปลี่ยนแปลง การปกครองจนถึง ปัจจุบันในสังคมโลก	ในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ โลกเกิด ความขัดแย้งที่สำคัญคือ สงครามโลกครั้งที่ ๑ สงครามโลก ครั้งที่ ๒ และสงครามเย็น ทำให้ มนุษยชาติต้องสูญเสียชีวิตและ ทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก โดย ประเทศไทยเป็นจำนวนมาก โดย ประเทศไทยในฐานะสมาชิกของ สังคมโลกก็ได้รับผลของความ ขัดแย้งดังกล่าวด้วย ประเทศต่าง ๆ จึงได้เตรียมและพยายาม แสวงหาสันติภาพด้วยความ ร่วมมือและประสานผลประโยชน์ กัน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความมั่นคง และความสงบสุขในหมู่มวล มนุษยชาติ	๕	๒๕

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เปลี่ยนผ่านสู่ความทันสมัย
รายวิชาประวัติศาสตร์ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

K : ปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตก
P : การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตกจากแหล่งข้อมูล
A : ความสำคัญของการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตกที่มีผลต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทย

ผู้เรียนศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตก และพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖) โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ การสื่อสาร การสืบสวนการกลุ่ม เพื่อนำไปสู่การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง อันจะนำไปสู่การพัฒนาความเป็นพลโลก

- **แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ (๑ ชั่วโมง)**
ปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตก

- **แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ (๑ ชั่วโมง)**
บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒
“เปลี่ยนผ่านสู่ความทันสมัย”
(๕ ชั่วโมง)

K : พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔ - ๖)
P : การวิเคราะห์พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔ - ๖) จากแหล่งข้อมูล
A : ความสำคัญของการศึกษาพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔ - ๖) ที่มีผลต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทย

- **แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ (๒ ชั่วโมง)**
พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔ - ๖)

- **แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ (๑ ชั่วโมง)**
ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖)

K : ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖)
P : การวิเคราะห์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖)
A : ความสำคัญของการศึกษาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศที่มีผลกระทบต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทย

หน่วยการเรียนรู้

หน่วยที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ รัตนโกสินทร์เรืองรอง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๖
เวลา ๕ ชั่วโมง

ชั่วโมงที่	ตัวชี้วัด	ขอบเขตเนื้อหา	สถานการณ์เพื่อ การจัดการเรียนรู้	ชิ้นงาน / ภาระ งาน	นำไปสู่สมรรถนะ	พฤติกรรมบ่งชี้เพื่อ การวัดและประเมินผล
๖	ส ๔.๑ ม.๓/๑ ส ๔.๓ ม.๓/๒	ปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐ สยามปฏิรูปสู่ความ ทันสมัยแบบตะวันตก	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายใน หัวข้อ “กรุงรัตนโกสินทร์กับ ชาติตะวันตกมีความ เกี่ยวข้องกันอย่างไร” ๒. นักเรียนศึกษาและวิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยาม ปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบ ตะวันตกจากแหล่งข้อมูล จากนิตยสารร่วมกันในชั้น เรียน	ใบงาน เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลให้ รัฐสยามปฏิรูปสู่ ความทันสมัย แบบตะวันตก	๑. การจัดการ ตนเอง ๒. การสื่อสาร ๓. การคิดขั้นสูง	๑. นักเรียนสามารถอธิบาย ปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยาม ปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบ ตะวันตกได้ ๒. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยาม ปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบ ตะวันตกจากแหล่งข้อมูลได้ ๓. นักเรียนสามารถสะท้อนคิด เกี่ยวกับความสำคัญของ การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐ สยามปฏิรูปสู่ความทันสมัย แบบตะวันตกที่มีผลต่อ พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ไทยได้

ชั่วโมงที่	ตัวชี้วัด	ขอบเขตเนื้อหา	สถานการณ์เพื่อ การจัดการเรียนรู้	ชิ้นงาน / ภาระ งาน	นำไปสู่สมรรถนะ	พฤติกรรมบ่งชี้เพื่อ การวัดและประเมินผล
๓-๘	ส ๔.๑ ม.๓/๑ ส ๔.๓ ม.๓/๑	พัฒนาการทาง ประวัติศาสตร์ไทยใน สมัยรัตนโกสินทร์ยุค ปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔ - ๖)	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายใน หัวข้อ “ในช่วงเวลาที่มีการ ปฏิรูปประเทศ นักเรียนคิดว่า กรุงรัตนโกสินทร์มีความ เปลี่ยนแปลงไปในด้านใดบ้าง ?” ๒. กิจกรรมกลุ่มศึกษาและ วิเคราะห์พัฒนาการทาง ประวัติศาสตร์สมัย รัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ จากแหล่งข้อมูล ๓. นักเรียนทำกิจกรรม “ใบ ความรู้สร้างสรรค์ สร้างสยามสู่ ความทันสมัย” เพื่อเรียบเรียง และสรุปพัฒนาการทาง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัย รัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ ลงบนกระดาษแห่งความรู้ ๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาข้อมูล ในใบความรู้สร้างสรรค์ สร้าง สยามสู่ความทันสมัยและสรุป ข้อมูลเป็นรูปแบบแผนผัง ความคิด (MIND MAP)	๑. ใบความรู้ สร้างสรรค์ สร้างสยามสู่ ความทันสมัย ๒. แผนผัง ความคิดเรื่อง พัฒนาการทาง ประวัติศาสตร์ ไทยในสมัย รัตนโกสินทร์ยุค ปฏิรูปประเทศ	๑. การสื่อสาร ๒. การรวมพลัง ทำงานเป็นทีม ๓. การคิดขั้นสูง	๑. นักเรียนสามารถอธิบาย พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุค ปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔ - ๖) ได้ ๒. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุค ปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔ - ๖) จากแหล่งข้อมูลได้ ๓. นักเรียนสามารถสะท้อนคิด เกี่ยวกับความสำคัญของ การศึกษาพัฒนาการทาง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัย รัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูป ประเทศ (รัชกาลที่ ๔ - ๖) ที่ มีผลต่อพัฒนาการทาง ประวัติศาสตร์ไทยได้

ชั่วโมงที่	ตัวชี้วัด	ขอบเขตเนื้อหา	สถานการณ์เพื่อ การจัดการเรียนรู้	ชิ้นงาน / ภาระ งาน	นำไปสู่สมรรถนะ	พฤติกรรมบ่งชี้เพื่อ การวัดและประเมินผล
๘	ส ๔.๑ ม.๓/๑ ส ๔.๓ ม.๓/๑	บทบาทของ พระมหากษัตริย์ไทย ในสมัยรัตนโกสินทร์ ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖)	<p>๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในหัวข้อ “พระมหากษัตริย์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ” และทำกิจกรรมจุดประกายความรู้</p> <p>๒. นักเรียนศึกษาและวิเคราะห์บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖) จากแหล่งข้อมูล จากนั้นอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน</p>	<p>ใบงาน เรื่อง บทบาทของ พระมหากษัตริย์ ไทยในสมัย รัตนโกสินทร์ยุค ปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖)</p>	<p>๑. การจัดการ ตนเอง</p> <p>๒. การสื่อสาร</p> <p>๓. การคิดขั้นสูง</p>	<p>๑. นักเรียนสามารถอธิบายบทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศได้</p> <p>๒. นักเรียนสามารถวิเคราะห์บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศจากแหล่งข้อมูลได้</p> <p>๓. นักเรียนสามารถสะท้อนคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการศึกษาบทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศที่มีการผลต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยได้</p>

ชื่อ-นามสกุล	ตัวชี้วัด	ขอบเขตเนื้อหา	สถานการณ์เพื่อ การจัดการเรียนรู้	ชิ้นงาน / ภาระ งาน	นำไปสู่สมรรถนะ	พฤติกรรมบ่งชี้เพื่อ การวัดและประเมินผล
๑๐	ส ๔.๑ ม.๓/๑ ส ๔.๓ ม.๓/๓	ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมไทยในสมัย รัตนโกสินทร์ยุค ปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖)	๑. นักเรียนทำกิจกรรมจุด ประกายความรู้ โดยครูยก ภาพตัวอย่าง ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมไทยในยุคปฏิรูป ประเทศแล้วนักเรียน อภิปรายร่วมกัน ๒. นักเรียนศึกษาและวิเคราะห์ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย ในสมัยรัตนโกสินทร์ยุค ปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔- ๖) จากแหล่งข้อมูล จากนั้น สรุปออกมาเป็นรูปแบบ แผนผังความคิด (Mind Map) และอภิปรายร่วมกัน ในชั้นเรียน	แผนผังความคิด เรื่องภูมิปัญญา และวัฒนธรรม ไทยในสมัย รัตนโกสินทร์ยุค ปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖)	๑. การสื่อสาร ๒. การรวมพลัง ทำงานเป็นทีม ๓. การคิดขั้นสูง	๑. นักเรียนสามารถอธิบายภูมิ ปัญญาและวัฒนธรรมไทยใน สมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูป ประเทศได้ ๒. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ภูมิ ปัญญาและวัฒนธรรมไทยใน สมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูป ประเทศจากแหล่งข้อมูลได้ ๓. นักเรียนสามารถสะท้อนคิด เกี่ยวกับความสำคัญของ การศึกษาภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมไทยในสมัย รัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูป ประเทศที่มีการผลต่อ พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ไทยได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ชื่อหน่วย เปลี่ยนผ่านสยามสู่ความทันสมัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เวลา ๑ ชั่วโมง	
<p>ด้านคุณลักษณะ</p> <p>๑. เห็นความสำคัญของการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตกที่มีผลต่อการพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยได้</p> <p>สมรรถนะที่ก่อให้เกิดกับผู้เรียน</p> <p>๑. การจัดการตนเอง</p> <p> กำกับตนเองให้ลงมือทำตามแผนได้ โดยมี ความพยายาม อดทน มุ่งมั่นที่จะบรรลุเป้าหมาย</p> <p>๒. การสื่อสาร</p> <p> ผู้เรียนสามารถรับและส่งสารในประเด็นที่ คุ้นเคยหรือสนใจ เลือกลงมือทำและอธิบาย ภาษาเชื่อมโยงประสบการณ์และประเด็น เลือกลง คำหรือข้อความที่ซับซ้อนและทำทาง เหมาะสมกับ ผู้ฟังและเนื้อความที่ต้องการสื่อสาร เพื่อให้เกิดการ บรรลุเป้าหมายของการสื่อสาร</p> <p>๓. การคิดขั้นสูง</p> <p> ผู้เรียนสามารถประเมินข้อโต้แย้ง ข้อถกเถียงจากสถานการณ์ที่ซับซ้อนอย่างมีเหตุผล ลงมือแก้ปัญหาอย่างมีขั้นตอน ด้วยความคิดและ วิธีการใหม่ ๆ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อ เปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม</p>	<p>เจริยก้าวหน้าทัดเทียมหรือเหนือกว่าชาติตะวันตกชาติอื่น ๆ)</p> <p>ขั้นสอน</p> <p>๓. นักเรียนอ่านใบความรู้เรื่องปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตก และทำใบงานเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตก และอภิปรายในกิจกรรมสะท้อนคิดท้ายใบงาน</p> <p>๔. ตัวแทนนักเรียนออกมานำเสนอปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตกให้สมาชิกในห้องฟัง โดยมีครูเป็นผู้กำกับการจัดการจัดกิจกรรม</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>๕. นักเรียนร่วมกันสรุปปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตกโดยมีครูผู้สอนร่วมอภิปรายในชั้นเรียน (ตัวอย่างคำตอบ :ปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตกนั้นมีปัจจัยหลัก ๆ มาจากลัทธิจักรวรรดินิยมที่รุ่งเรืองในภูมิภาคนี้ เป็นปัจจัยภายนอก และการปรับเปลี่ยนรูปแบบการปกครองเพื่อให้</p>

<p>หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ชื่อหน่วย เปลี่ยนผ่านสู่ความทันสมัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๒</p>	<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ วัตถุประสงค์ด้านความรู้ที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓</p>
<p>วัดเปรียบเทียบชาติตะวันตก และนโยบายที่มีต่อชาติตะวันตกเป็นปัจจัยภายใน ทำให้ประเทศไทยไม่ตกเป็นอาณานิคมของชาติตะวันตก และสามารถดำรงเอกราชได้ราบจนถึงทุกวันนี้</p>	

ใบความรู้ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตก

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๔) จวบจนถึงรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖) นั้น บ้านเมืองมีการเปลี่ยนแปลงมากมาย ประกอบกับภัยคุกคามจากชาติตะวันตกในยุคที่ลัทธิจักรวรรดินิยมกำลังเติบโตในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งพระปรีชาสามารถขององค์พระกษัตริย์ไทย พระองค์ได้ตระหนักถึงภัยคุกคามนี้เป็นอย่างดี จึงมีการวางแผนปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงบ้านเมือง โดยมุ่งเน้นความเจริญตามแบบอย่างชาติตะวันตก ทำให้ประเทศไทยไม่ตกเป็นอาณานิคมของชาติตะวันตก โดยเฉพาะการปฏิรูปประเทศให้ทันสมัยเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้สยามปิดจุดอ่อนของประเทศในแถบนี้ที่ตะวันตกใช้เป็นหนึ่งในข้ออ้างหลาย ๆ ข้อ ทำให้ประเทศเป็นเมืองขึ้นด้วยเหตุผลล่าหลัง ป่าเถื่อน และไม่ทันสมัย การปฏิรูปประเทศให้ทันสมัยในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงเป็นส่วนผสมของพระปณิธานในการปฏิรูปสยามบวกกับสภาพแวดล้อมภายนอกบีบบังคับให้ต้องเปลี่ยนแปลงด้วย

การดำเนินนโยบายต่างประเทศกับชาติตะวันตกและการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบ้านเมืองในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๔)

คณะราชทูตสยามเข้าเฝ้าจักรพรรดินโปเลียนที่ ๓

ณ พระราชวังฟงแตนโบล วันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๐๔

(อ้างอิง : หนังสือ ใต้ร่มพระบารมี ๒๓๗ ปี กรุงรัตนโกสินทร์ โดย กระทรวงวัฒนธรรม)

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๔) โปรดให้มีกรรมการทำสนธิสัญญาเบาว์ริงขึ้น ซึ่งไทยจัดทำสนธิสัญญากับประเทศอังกฤษเป็นชาติแรก โดยอังกฤษส่ง เซอร์จอห์น เบาว์ริง เป็นทูตเชิญพระราชสาส์นจากสมเด็จพระราชินีนาถวิกตอเรีย เข้ามาทำสนธิสัญญาสำเร็จเป็นชาติแรก นอกจากนี้ โปรดให้จัดตั้งโรงพิมพ์หลวงขึ้นในพระบรมมหาราชวัง ชื่อว่า “โรงอักษรพิมพ์การ” ใช้พิมพ์ประกาศและกฎหมายต่าง ๆ เป็นหนังสือแถลงข่าวของทางราชการ เรียกว่า “ราชกิจจานุเบกษา” อีกทั้งให้ราษฎรมีโอกาสถวายฎีการ้องทุกข์ได้สะดวก โดยสามารถร้องทุกข์ต่อพระมหากษัตริย์ได้โดยตรง ทรงปรับปรุงระบบการศาล ทรงเปลี่ยนแปลงพระราชพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา โดยทรงร่วมเสวยน้ำพระพิพัฒน์สัตยากับขุนนาง ข้าราชการด้วย และริเริ่มการจัดกองทหารแบบตะวันตก และจัดตั้งตำรวจนครบาล

การดำเนินนโยบายต่างประเทศกับชาติตะวันตกและการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบ้านเมืองในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕)

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) มีการเสียดินแดนให้แก่ชาติมหาอำนาจตะวันตกเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีแนวคิดในการปกครองว่า “ยอมเสียแขนขา เพื่อรักษาหัวใจ” (โดยทรงน้อมนำแนวพระราชดำริที่ต่อเนื่องมาตั้งแต่รัชกาลที่ ๔) โดยยอมทำสนธิสัญญาที่เสียเปรียบเพื่อรักษาเอกราชของชาติไทยไว้ นอกจากนี้ยังมี การปรับปรุงระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน โปรดเกล้าฯ จัดตั้งสภาที่ปรึกษา ๒ สภา การปฏิรูปการปกครองส่วนกลาง มีการจัดตั้งกระทรวงการปฏิรูปการปกครองส่วนภูมิภาค เช่น การจัดตั้งมณฑล โดยรวมหัวเมืองต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้กัน ปฏิรูปการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการจัดตั้งสุขาภิบาล การปฏิรูปบ้านเมืองให้ทันสมัยโดยการก่อสร้างสถาปัตยกรรมที่เป็นรูปแบบเหมือนกับชาติตะวันตก รวมถึงการเจริญสัมพันธไมตรีกับมหาอำนาจในยุโรปจากการเสด็จประพาสยุโรป ในปี พ.ศ. ๒๔๔๐ และ พ.ศ. ๒๔๕๐

เสด็จประพาสยุโรป เมืองนิวคาสเซิล ประเทศอังกฤษ
วันที่ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๔๐
(อ้างอิง : หนังสือ ใต้ร่มพระบารมี ๒๓๗ ปี กรุงรัตนโกสินทร์ โดย กระทรวงวัฒนธรรม)

พระที่นั่งอนันตสมาคม รูปแบบสถาปัตยกรรมตะวันตก พ.ศ. ๒๔๕๑
(อ้างอิง : หนังสือ ใต้ร่มพระบารมี ๒๓๗ ปี กรุงรัตนโกสินทร์ โดย กระทรวงวัฒนธรรม)

การดำเนินนโยบายต่างประเทศกับชาติตะวันตกและการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบ้านเมืองในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖)

เมืองจำลองดุสิตธานี ทดลองการปกครองแบบประชาธิปไตย
(อ้างอิง : หนังสือ ใต้ร่มพระบารมี ๒๓๗ ปี กรุงรัตนโกสินทร์ โดย กระทรวงวัฒนธรรม)

ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖) นั้นมุ่งเน้นไปที่การมีบทบาทในเวทีระดับโลก เช่นการประกาศเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ ๑ ในฝ่ายพันธมิตรทำให้ไทยสามารถแก้สนธิสัญญาที่ไม่เป็นธรรมได้ (โดยเฉพาะเรื่อง) และการเตรียมตัวเพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นรูปแบบประชาธิปไตย โดยการจัดตั้งดุสิตธานีเพื่อทดลองการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยโปรดฯ ให้สร้างนครจำลองขึ้น นามว่า “ดุสิตธานี” เดิมตั้งอยู่ที่พระราชวังดุสิตโปรดฯ ให้มีการบริหารงานโดยการเลือกตั้ง

ตามแบบประชาธิปไตย มีการเลือกตั้งในระบบพรรคการเมือง มีแนวคิดการส่งเสริมความชาตินิยมในหมู่ชาวไทย เช่น การจัดตั้งเสือป่าและลูกเสือ การประกาศใช้ธงไตรรงค์เป็นธงประจำชาติ การพระราชทานิพนธ์ต่าง ๆ ที่แสดงถึงความรักชาติ

จากที่กล่าวมาในข้างต้น สรุปได้ว่าปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตกนั้นมีปัจจัยหลัก ๆ มาจากลัทธิจักรวรรดินิยมที่รุ่งเรืองในภูมิภาคนี้ เป็นปัจจัยภายนอก และการปรับเปลี่ยนรูปแบบการปกครองเพื่อให้ทัดเทียมชาติตะวันตก และนโยบายที่มีต่อชาติตะวันตกเป็นปัจจัยภายใน ประกอบกับพระมหากษัตริย์ดำเนินนโยบายในด้านการต่างประเทศอย่างระมัดระวัง จึงทำให้ประเทศไทยไม่ตกเป็นอาณานิคมของชาติตะวันตก และสามารถดำรงเอกราชได้ตราบนานถึงทุกวันนี้

ใบงาน

ปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตก

การดำเนินนโยบายต่างประเทศกับชาติตะวันตกและการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบ้านเมืองในรัชสมัย
พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๔)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การดำเนินนโยบายต่างประเทศกับชาติตะวันตกและการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบ้านเมืองในรัชสมัย
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การดำเนินนโยบายต่างประเทศกับชาติตะวันตกและการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบ้านเมืองในรัชสมัย
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน

ปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตก

การดำเนินนโยบายต่างประเทศกับชาติตะวันตกและการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบ้านเมืองในรัชสมัย
พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๔)

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๔) โปรดให้มีกรรมการทำสนธิสัญญาเบาว์ริงขึ้น ซึ่งไทยจัดทำสนธิสัญญากับประเทศอังกฤษเป็นชาติแรก โดยอังกฤษส่ง เซอร์จอห์น เบาว์ริง เป็นทูตเชิญ พระราชสาส์นจากสมเด็จพระราชินีนาถวิกตอเรีย เข้ามาทำสนธิสัญญาสำเร็จเป็นชาติแรก มีการใช้พิมพ์ ประकाศและกฎหมายต่าง ๆ เป็นหนังสือแปลของทางราชการ เรียกว่า “ราชกิจจานุเบกษา” อีกทั้งให้ ราษฎรมีโอกาสถวายฎีการ้องทุกข์ได้สะดวก โดยสามารถร้องทุกข์ต่อพระมหากษัตริย์ได้โดยตรง ทรงปรับปรุง ระบบการศาล และริเริ่มการทหารแบบตะวันตก

การดำเนินนโยบายต่างประเทศกับชาติตะวันตกและการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบ้านเมืองในรัชสมัย
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕)

มีการเสียดินแดนให้แก่ชาติมหาอำนาจตะวันตกเป็นจำนวนมาก โดยยอมทำสนธิสัญญาที่เสียเปรียบ เพื่อรักษาเอกราชของชาติไทยไว้ นอกจากนี้ยังมี การปรับปรุงระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน การปฏิรูป การปกครองส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น การปฏิรูปบ้านเมืองให้ทันสมัย การปฏิรูปสังคมและวัฒนธรรม ต่าง ๆ การเจริญสัมพันธไมตรีกับมหาอำนาจในยุโรป จากการเสด็จพระพาสยุโรป ในปี พ.ศ. ๒๔๔๐ และพ.ศ. ๒๔๕๐ เพื่อผลประโยชน์ทางการเมือง

การดำเนินนโยบายต่างประเทศกับชาติตะวันตกและการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบ้านเมืองในรัชสมัย
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖)

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น มีการมุ่งเน้นไปที่การมีบทบาทในเวทีระดับโลก เช่นการประกาศเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ ๑ ในฝ่ายพันธมิตร และการเตรียมตัวเพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครอง เป็นรูปแบบประชาธิปไตย โดยการจัดตั้งดุสิตธานี เพื่อทดลองการปกครองแบบประชาธิปไตย โปรดฯ ให้มีการ บริหารงานโดยการเลือกตั้งตามแบบประชาธิปไตย

กิจกรรมสะท้อนคิด

จากบทความตัวอย่าง นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรต่อนโยบายการต่างประเทศของสยามในช่วงการปฏิรูปประเทศ จงอภิปราย

หลักฐานชิ้นที่ ๑

...ข้าพเจ้ามีอากถว่าซ้ำอีกกับท่านรัฐมนตรีได้พอเพียงในที่นี้ แต่บทบาทของฝรั่งเศสซึ่งเป็นบทบาทอันยิ่งใหญ่สูงส่ง และเหมาะสมกับฝรั่งเศส ก็คือบทบาทของผู้คุ้มครอง ไม่เพียงแค่ว่าสำหรับไทยและลาวเท่านั้น แต่ยังสำหรับดินแดนทั้งหมดอันมั่งคั่งและไพศาล ซึ่งมีอาณาเขตตั้งแต่อินเดียของอังกฤษจนกระทั่งจดเมืองจีน และประกอบด้วยบริเวณฝั่งทะเล ตลอดจนพม่า ไทย ลาว เขมร โคชินไชน่าและตั้งเคียงด้วย ในอาณาจักรเหล่านี้เป็นเรื่องง่ายที่จะคาดการณ์ได้ว่า เพียงปล่อยให้เหตุการณ์พาไปเท่านั้น หากรัฐบาลแห่งองค์จักรพรรดิประสงค์แล้ว ฝรั่งเศสก็จะเข้าอารักขาผู้มีอำนาจสูงสุด อาจจะมีคามพยายามเข้ารุกรานดินแดนนี้ ซึ่งประมุขของชาติดังกล่าวต่างก็หวั่นเกรงอยู่นานแล้ว และยามนั้นฝรั่งเศสก็จะเป็นผู้ตัดสินใจที่การุณย์และเป็นผู้พิทักษ์อันทรงเดชานุภาพที่เหลืออยู่สำหรับพวกเขา...

จดหมายจากชาร์ล เดอ มงติญีย์
ราชทูตพิเศษของฝรั่งเศสที่เดินทางเข้ามาในสยามเมื่อ พ.ศ. ๒๓๙๙
รายงานเข้าไปยังรัฐบาลฝรั่งเศส

ที่มา : เพ็ญศรี ดูก. (๒๕๓๙). ความสัมพันธ์ระหว่างสยามกับฝรั่งเศส ในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน. อ้างถึงใน ไกรฤกษ์ นานา. (๒๕๔๗). พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวกับตะวันตก “มิตรภาพอาบยาพิษ”. กรุงเทพฯ: มติชน. (หน้า ๑๙๕)

จากบทความข้างต้นสรุปความหมายได้ว่า “ฝรั่งเศสมีบทบาทที่ยิ่งใหญ่ในฐานะผู้คุ้มครองไม่ใช่เพียงแต่ไทย และลาว แต่รวมถึงดินแดนอื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วย ซึ่งสถานการณ์ภายในอาณาจักรเหล่านี้ มีสถานะเพียงแคปล่อยให้เหตุการณ์ดำเนินไปเท่านั้น แต่หากรัฐบาลแห่งองค์จักรพรรดิฝรั่งเศสมีความต้องการจะครอบครองดินแดนในส่วนนี้ ฝรั่งเศสจะเข้าไปอารักขาผู้มีอำนาจสูงสุด และจะรุกรานเข้าดินแดน ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าในแต่ละดินแดนมีความหวาดกลัวอยู่แล้ว โดยฝรั่งเศสจะเป็นผู้ตัดสินใจที่มีความการุณ และเป็นผู้พิทักษ์ที่เหลืออยู่เพียงแคหนึ่งเดียวสำหรับพวกเขา” สะท้อนให้เห็นนโยบายในการล่าอาณานิคมของประเทศฝรั่งเศสโดยมีการติดต่อกับระหว่างแนวหน้ากับรัฐบาลกลาง ซึ่งการเข้ายึดครองดินแดนต่าง ๆ สร้างความหนักใจให้กับประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะประเทศไทยที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินวิเทโศบายกับต่างประเทศ ด้วยความระมัดระวังอย่างยิ่งที่สุด

หลักฐานชั้นที่ ๒

...ในเมื่อสยามถูกรังควาญโดยฝรั่งเศสด้านหนึ่งโดยอังกฤษอีกด้านหนึ่ง เราต้องตัดสินใจว่าเราจะทำอย่างไร จะว่ายทวนน้ำขึ้นไปเพื่อทำตัวเป็นมิตรกับจระเข้หรือว่าว่ายออกทะเลไปเกาะปลาวาฬไว้... ถ้าหากว่าเราบ่บ่ทองในประเทศ เราพอที่จะใช้ซื้อเรือรบจำนวนร้อย ๆ ลำก็ตาม เราก็คงไม่สามารถจะสู้กับพวกนี้ได้ เพราะเราจะต้องซื้อเรือรบและอาวุธจากประเทศเหล่านี้ (อังกฤษและฝรั่งเศส) พวกนี้จะหยุดขายให้เราเมื่อไรก็ได้... อาวุธชนิดเดียวซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างแท้จริงต่อเราในอนาคตก็คือวาจาและหัวใจของเราอันกอปรด้วยสติและปัญญา...

พระราชหัตถเลขาของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ถึงพระยาสุรวงษ์ไวยวัฒน์ พ.ศ. ๒๔๑๐

ที่มา : เพ็ญศรี ติ๊ก. (๒๕๔๒). การต่างประเทศกับเอกราชและอธิปไตยของไทย. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน. อ้างถึงใน ไกรฤกษ์ นานา. (๒๕๔๗). พระจอมเกล้ารู้เท่าทันตะวันตก “มิตรภาพอาบยาพิษ”. กรุงเทพฯ: มติชน. (หน้า ๑๘๓)

จากบทความในข้างต้นสรุปความหมายได้ว่า “ในเมื่อสยามถูกโอบล้อมโดยฝรั่งเศส และอังกฤษ จะต้องตัดสินใจอย่างไร การดำเนินการระหว่างสองประเทศก็มีความจำเป็นต้องใช้ความระมัดระวังอย่างสูงสุด หากสยามมีแร่ธาตุที่มีค่าภายในแผ่นดินพอที่จะซื้อเรือรบเป็นร้อย ๆ ลำ ก็คงไม่สามารถสู้กับคนพวกนี้ได้ เพราะเราต้องซื้ออาวุธจากประเทศเหล่านี้ ซึ่งจะหยุดขายเมื่อไหร่ก็ได้ ซึ่งอาวุธชนิดเดียวที่จะเป็นประโยชน์อย่างแท้จริงคือ คำพูด และหัวใจที่ประกอบไปด้วยสติและปัญญา” สะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินการหรือการขับเคลื่อนวิเทโศบายกับต่างประเทศอย่างระมัดระวังในช่วงการปฏิรูปประเทศ โดยมีการสงวนท่าที การพูด การดำเนินการต่าง ๆ ซึ่งผู้นำนั้นจะต้องใช้สติ และปัญญาในการดำเนินการอย่างระมัดระวังที่สุด

แบบประเมินผลการเรียนรู้ประจำแผนการจัดการเรียนรู้
วิชา ประวัติศาสตร์ ๖ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เปลี่ยนผ่านสยามสู่ความทันสมัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ ปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตก

คำชี้แจง : ครูผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามรายการประเมิน โดยตามเกณฑ์คุณภาพการประเมิน (Rubric)

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน			
	๔	๓	๒	๑
ด้านความรู้ ๑. อธิบายปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตกได้				
ด้านทักษะกระบวนการ ๑. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตกจากแหล่งข้อมูลได้				
ด้านคุณลักษณะ ๑. เห็นความสำคัญของการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตกที่มีการผลต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยได้				
รวม				
ร้อยละ = $\frac{\text{คะแนนรวม}}{๑๒} \times ๑๐๐$				

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนนร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐	ระดับดีมาก
คะแนนร้อยละ ๗๐ - ๗๙	ระดับดี
คะแนนร้อยละ ๖๐ - ๖๙	ระดับปานกลาง
คะแนนร้อยละ ๕๐ - ๕๙	ระดับพอใช้
คะแนนร้อยละ ๐ - ๔๙	ระดับปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับ **พอใช้** ขึ้นไป

เกณฑ์คุณภาพการประเมิน (Rubric)

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
	๔	๓	๒	๑
ด้านความรู้				
๑. อธิบายปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตกได้	สามารถอธิบายปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตกได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน	สามารถอธิบายปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตกได้ครบถ้วนและถูกต้องบางส่วน	สามารถอธิบายปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตกได้ถูกต้องบางส่วน	ไม่สามารถอธิบายปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตกได้
ด้านทักษะกระบวนการ				
๑. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตกจากแหล่งข้อมูลได้	สามารถวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตกจากแหล่งข้อมูลได้อย่างมีเหตุผลและครอบคลุมประเด็นสำคัญครบถ้วน	สามารถวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตกจากแหล่งข้อมูลได้อย่างมีเหตุผลและครอบคลุมประเด็นสำคัญบางส่วน	สามารถวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตกจากแหล่งข้อมูลโดยครอบคลุมประเด็นสำคัญบางส่วน	ไม่สามารถวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตกจากแหล่งข้อมูลได้
ด้านคุณลักษณะ				
๑. เห็นความสำคัญของการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตกที่มีการผลต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยได้	แสดงออกถึงความสำคัญของการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตกที่มีการผลต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยได้อย่างรอบด้านและสมเหตุสมผล	แสดงออกถึงความสำคัญของการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตกที่มีการผลต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยได้อย่างสมเหตุสมผลในบางประเด็น	แสดงออกถึงความสำคัญของการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตกที่มีการผลต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยได้ในมุมเดียว	ไม่สามารถแสดงออกถึงความสำคัญของการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐสยามปฏิรูปสู่ความทันสมัยแบบตะวันตกที่มีการผลต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ชื่อหน่วย เปลี่ยนผ่านสู่ความทันสมัย เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖) เวลา ๒ ชั่วโมง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓		
<p>สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด</p> <p>ในช่วงสมัยรัชกาลที่ ๔ ถึงรัชกาลที่ ๕ สยามได้รับผลกระทบจากการล่าอาณานิคมของชาติมหาอำนาจตะวันตก ทำให้เกิดการปฏิรูปบ้านเมืองสู่ความทันสมัย ให้เจริญทัดเทียมตะวันตก เพื่อให้สยามรอดพ้นจากการคุกคามของลัทธิจักรวรรดินิยม อีกทั้งการปฏิรูปดังกล่าวยังส่งผลให้สยามเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมมาจนถึงปัจจุบันนี้</p> <p>จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>ด้านความรู้</p> <p>๒. อธิบายพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ(รัชกาลที่ ๔-๖)ได้</p> <p>ด้านทักษะและกระบวนการ</p> <p>๑. วิเคราะห์พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔ - ๖) จากแหล่งข้อมูลได้</p> <p>ด้านคุณลักษณะ</p> <p>๑. เห็นความสำคัญของการศึกษาพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูป</p>	<p>ชั่วโมงที่ ๑</p> <p>ขั้นนำ</p> <p>๑. นักเรียนตอบคำถามชวนคิดและร่วมอภิปรายในหัวข้อ “ในช่วงเวลาที่มีการปฏิรูปประเทศนักเรียนคิดว่า กรุงรัตนโกสินทร์มีความเปลี่ยนแปลงไปในด้านใดบ้าง ?” โดยให้นักเรียนช่วยกันระดมความคิด และครูเขียนคำตอบของนักเรียนไว้บนกระดาน (แนวทางการปกครอง: แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ๑.ด้านกำลังคน ๒.ด้านเศรษฐกิจ ๓.ด้านสังคม ๔.ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และนำคำตอบที่ได้มาจัดให้ตรงกับหัวข้อและประเด็นที่กล่าวมาในข้างต้น)</p> <p>ขั้นสอน</p> <p>๒. นักเรียนแบ่งกลุ่ม เป็น ๔ กลุ่ม และศึกษาใบความรู้ เรื่องพัฒนาการทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ โดยมีแต่ละกลุ่มจะได้รับหัวข้อในการศึกษาค้นคว้า ๑. พัฒนาการด้านการปกครอง ๒. พัฒนาการด้านเศรษฐกิจ ๓. พัฒนาการด้านสังคม ๔. พัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และสรุปประเด็น</p>	<p>แหล่งเรียนรู้</p> <p>๑. หนังสือเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓</p> <p>๒. อินเทอร์เน็ต</p> <p>สื่อการเรียนรู้</p> <p>๑. ใบความรู้ เรื่องพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ</p> <p>ภาระงาน/ชิ้นงาน</p> <p>๑. ใบความรู้สร้างสรรค์ สร้างสมสู่ความทันสมัย</p> <p>๒. แผนผังความคิดเรื่องพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ</p> <p>การวัดและประเมินผล</p> <p>แบบประเมินผลการจัดการเรียนรู้ โดยวัดและประเมินผลจาก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภาระงาน / ชิ้นงาน - การอภิปรายในชั้นเรียน - การสังเกตพฤติกรรม

<p>หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ชื่อหน่วย เปลี่ยนผ่านสภามูลฐานสัมพันธ์ เรื่อง พัฒนาการทศวรรษวิถีศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖) เวลา ๒ ชั่วโมง</p> <p>กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓</p>	<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗</p> <p>สำคัญในแต่ละด้านลงในกระดาษ เพื่อเตรียมตัวสำหรับการทำกิจกรรมในช่วงเวลาถัดไป (หากมีอินเทอร์เน็ตครูสามารถให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมได้)</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มหรือตัวแทนนำข้อมูลเสนอต่อครูผู้สอนเพื่อวางแผนวางแนวทางการจัดทำ “ใบความรู้สร้างสรรค์ สร้างสยามสู่ความทันสมัย” ตามหัวข้อที่ได้รับมา โดยมีครูเป็นผู้กำกับและชี้แนะแนวทางในการจัดทำโดยให้คำนึงถึงเนื้อหาให้ครอบคลุมมากที่สุด (โดยหากนักเรียน อธิบายในประเด็นต่าง ๆ ไม่ครบ ครูสามารถเสริมประเด็นต่าง ๆ ในคำตอบได้)</p> <p>๔. นักเรียนร่วมกันเตรียมข้อมูลสำหรับการทำกิจกรรมในช่วงเวลาถัดไป โดยมีครูผู้สอนคอยให้คำปรึกษาในการเตรียมตัวและรวบรวมประเด็นสาระสำคัญ</p> <p>๕. ครูชี้แจงกิจกรรมที่จะทำในช่วงเวลาถัดไปและให้นักเรียนเตรียมเนื้อหา สำหรับการทำกิจกรรมในช่วงเวลาถัดไป</p>
<p>ประเทศ (รัชกาลที่ ๔ - ๖) ที่มีผลต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยได้</p> <p>สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน</p> <p>๑. การสื่อสาร</p> <p>ผู้เรียนสามารถรับและส่งสารในประเด็นที่คุ้นเคยหรือสนใจ เลือกใช้วัจนภาษาและอวัจนภาษาเชื่อมโยงประสบการณ์และประเด็น เลือกใช้คำหรือข้อความที่ซับซ้อนและทำทาง เหมาะสมกับผู้ฟังและเนื้อความที่ต้องการสื่อสาร เพื่อให้เกิดการบรรลุเป้าหมายของการสื่อสาร</p> <p>๒. การรวมพลังทำงานเป็นทีม</p> <p>การเป็นสมาชิกทีมที่ดีและมีภาวะผู้นำ ใช้กระบวนการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังอย่างเป็นระบบ ด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้ มีการประสานความคิดที่แตกต่างสู่การตัดสินใจเป็นทีมอย่างรับผิดชอบร่วมกัน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี จนทำให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย</p>	

<p>หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ชื่อหน่วย เปลี่ยนผ่านสายลมสู่ความทันสมัย เรื่อง พัฒนาการทศวรรษประวัติศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖) เวลา ๒ ชั่วโมง</p> <p>กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓</p>	<p style="text-align: center;">แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗</p> <p style="text-align: center;">ชั่วโมงที่ ๒</p> <p style="text-align: center;">ขั้นนำ</p> <p>๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามที่จัดไว้ในชั่วโมงก่อนหน้า และเตรียมข้อมูลสำหรับทำกิจกรรม “ใบความรู้สร้างสรรค์ สร้างสายลมสู่ความทันสมัย”</p> <p style="text-align: center;">ขั้นตอน</p> <p>๒. นักเรียนทำกิจกรรม “ใบความรู้สร้างสรรค์ สร้างสายลมสู่ความทันสมัย” โดยให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มเรียงเรียงเนื้อหา กลุ่มละ ๑ ด้าน</p> <p>๑. พัฒนาการด้านการปกครอง ๒. พัฒนาการด้านเศรษฐกิจ ๓. พัฒนาการด้านสังคม ๔. พัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ</p> <p>ลงบนกระดาษแข็งความรู้ (ครูอาจจะเตรียมรูปภาพในสื่อที่เกี่ยวข้องไว้ให้นักเรียน)</p> <p>๓. เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมเสร็จแล้ว ให้นำใบความรู้สร้างสรรค์ สร้างสายลมสู่ความทันสมัยติดไว้ตามจุดที่ครูกำหนดให้ เมื่อทุกกลุ่มติดใบความรู้สร้างสรรค์ สร้างสายลมสู่ความทันสมัยเสร็จสิ้นแล้ว ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาข้อมูลใบความรู้สร้างสรรค์ สร้างสายลมสู่ความทันสมัยและสรุปข้อมูลเป็นรูปแบบแผนผังความคิด (MIND MAP)</p>
---	---

<p>หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ชื่อหน่วย เปลี่ยนผ่านสู่ความทันสมัย เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖) เวลา ๒ ชั่วโมง</p> <p>กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม</p>	<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗</p> <p>รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๖</p>	<p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓</p>
<p>ชั้นสรุป</p> <p>๔. ตัวแทนนักเรียนในแต่ละกลุ่มออกมาสรุปความรู้หน้าชั้นเรียน โดยมีครูผู้สอนร่วมกันอภิปรายในชั้นเรียน (ตัวอย่างคำตอบ : ให้สรุปเป็นหัวข้อตามใบความรู้พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔ - ๖) ประกอบด้วย โดยแบ่งเป็น พัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง พัฒนาการด้านเศรษฐกิจ พัฒนาการด้านสังคม พัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ)</p>		

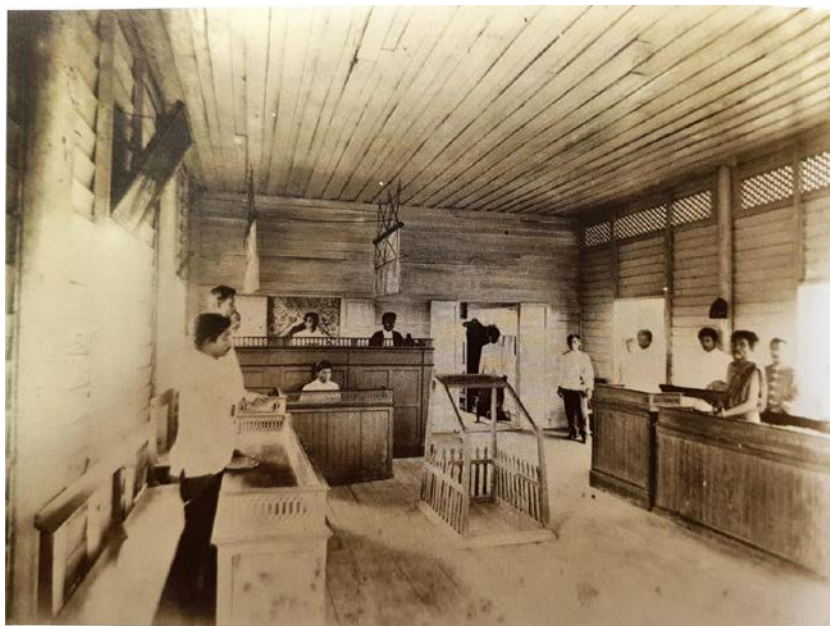
ใบความรู้

เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔ - ๖)

พัฒนาการด้านการปกครองในสมัยปฏิรูปประเทศ

เมื่อรัชกาลที่ ๔ เสด็จขึ้นครองราชย์ อิทธิพลของตะวันตกได้แผ่ขยายอำนาจคุกคามประเทศในแถบภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงปรับปรุงบ้านเมืองให้ทันสมัย เพื่อป้องกันมิให้ชาติตะวันตกดูถูกไทยและเป็นข้ออ้างในการยึดครองได้ โดยทรงเปลี่ยนแปลงขนบธรรมเนียมประเพณีที่ล้าสมัย ดังนี้

๑. การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการร้องทุกข์ - พระองค์จะเสด็จออกรับการร้องทุกข์จากราษฎรด้วยพระองค์เองเองทุกวันโกน
๒. การปรับปรุงกฎหมาย - เพื่อให้ราษฎรได้รับความเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น เช่น กฎหมายว่าด้วยครอบครัว มรดก ททรัพย์สิน การให้สิทธิสภาพสตรี ให้เสรีภาพในการนับถือศาสนา
๓. การปรับปรุงการศาลและพิจารณาคดี - มีการยกเลิกการพิจารณาคดีแบบจารีตนครบาล ซึ่งเป็นวิธีการที่ทารุณ จัดตั้งกองกงสุลเพื่อพิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับชาวต่างชาติ
๔. การอนุญาตให้ราษฎรเข้าเฝ้า - โปรดเกล้าให้ถวายความเคารพตามแบบประเพณีของประเทศนั้น ๆ
๕. การนำวิทยาการตะวันตกมาประยุกต์ใช้ - มีการจ้างชาวตะวันตกมาฝึกหัดทหาร และจัดตั้งตำรวจนครบาล เพื่อทำหน้าที่ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยภายในพระนคร

การพิจารณาคดีในสมัยรัชกาลที่ ๕

(อ้างอิง : หนังสือ ประมวลภาพประวัติศาสตร์ไทย: วิถีชีวิต โดย สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ)

ในสมัยรัชกาลที่ ๕ การปฏิรูปประเทศเป็นไปอย่างกว้างขวาง และครอบคลุมทุกด้าน เนื่องจากการคุกคามของจักรวรรดินิยมตะวันตกรุนแรงมากขึ้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จประพาสประเทศต่าง ๆ ทั้งในทวีปยุโรปและเอเชียหลายประเทศ เพื่อศึกษาประเพณีการปกครองของประเทศในทวีปยุโรป และทรงปฏิรูปเพื่อรักษาเอกราช และความสุขของราษฎร ดังนี้

๑. โปรดเกล้าฯ จัดตั้งสภาที่ปรึกษา ๒ สภา คือ สภาที่ปรึกษาราชการแผ่นดิน มีหน้าที่ถวายคำปรึกษา และแสดงความคิดเห็นตลอดจนพิจารณาประกาศใช้กฎหมายต่าง ๆ และ สภาที่ปรึกษาในพระองค์ มีหน้าที่ถวายความเห็นในเรื่องต่าง ๆ และปฏิบัติราชการตามที่พระมหากษัตริย์มอบหมาย
๒. ปฏิรูประบบการบริหารราชการส่วนกลาง โปรดเกล้าฯ ให้ยกเลิกระบบบริหารราชการส่วนกลางซึ่งใช้มาตั้งแต่สมัยอยุธยา โดยโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งกระทรวงต่าง ๆ จำนวน ๑๒ กระทรวง โดยแต่ละกระทรวงมีเสนาบดีเป็นผู้บังคับบัญชา ดังนี้
 ๑. กระทรวงมหาดไทย (ดูแลหัวเมืองฝ่ายเหนือ)
 ๒. กระทรวงกลาโหม (ดูแลหัวเมืองฝ่ายใต้ ตะวันตก และตะวันออก)
 ๓. กระทรวงการท่า (รับผิดชอบการต่างประเทศ)
 ๔. กระทรวงวัง (รับผิดชอบพระมหाराชวัง)
 ๕. กระทรวงนา (รับผิดชอบการเพาะปลูก ป่าไม้)
 ๖. กระทรวงพระคลัง (รับผิดชอบการจัดเก็บภาษีอากร การใช้จ่ายต่าง ๆ)
 ๗. กระทรวงยุติธรรม (รับผิดชอบเรื่องศาล)
 ๘. กระทรวงยุทธานธิการ (รับผิดชอบการฝึกหัดทหาร)
 ๙. กระทรวงธรรมการ (รับผิดชอบการศึกษา สาธารณสุข และศาสนา)
 ๑๐. กระทรวงโยธาธิการ (รับผิดชอบการก่อสร้างถนน คลอง ไพรชณีย์)
 ๑๑. กระทรวงมรุธาธิการ (รับผิดชอบการร่างกฎหมาย)
 ๑๒. กระทรวงเมือง (รับผิดชอบดูแลภายในพระราชวัง ควบคุมกำลังคน เรือนจำ)
๓. ปฏิรูประบบบริหารราชการส่วนภูมิภาค โปรดเกล้าฯ ให้ยกเลิกระบบกินเมือง ให้เจ้าเมืองรับเงินเดือนจากส่วนกลาง และรวบรวมหัวเมืองที่อยู่ใกล้กันจัดตั้งเป็นมณฑล
๔. ปฏิรูปการปกครองส่วนท้องถิ่น มีการจัดตั้งสุขาภิบาล เพื่อให้ราษฎรเลือกตัวแทนเข้ามาทำงานบริการประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง
๕. ปฏิรูปกิจการทหาร ยกเลิกระบบไพร่ ใช้วิธีเกณฑ์ชายฉกรรจ์เข้ารับราชการทหาร โปรดเกล้าฯ ให้ซื้อเรือรบแบบสมัยใหม่หลายลำ
๖. ปฏิรูปการศาลและกฎหมาย โปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งกระทรวงยุติธรรมเพื่อให้บริการงานยุติธรรมให้เป็นระบบเดียวกัน จัดตั้งโรงเรียนกฎหมายเพื่อผลิตเนติบัณฑิต

ในสมัยรัชกาลที่ ๖ มีพระราชกรณียกิจทางการปกครอง ที่ก่อให้เกิดพัฒนาการด้านการปกครองอย่างมีนัยสำคัญ ดังนี้

๑. ส่งเสริมความคิดชาตินิยมในหมู่คนไทย – โปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งเสือป่าและลูกเสือ ประกาศใช้ธงไตรรงค์เป็นธงประจำชาติ และทรงพระราชนิพนธ์บทประพันธ์ต่าง ๆ
๒. ทรงประพาสปฏิบัติพระองค์ในลักษณะของพระมหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ ในระบอบประชาธิปไตย – พระราชทานเสรีภาพแก่นักเขียนและนักหนังสือพิมพ์ในการวิพากษ์วิจารณ์การบริหารงานของพระองค์
๓. ฝึกฝนการปกครองแบบประชาธิปไตยในเจ้านาย และขุนนาง – มีการจัดตั้งเมืองจำลอง “ดุสิตธานี” โดยให้เจ้านายและขุนนาง ทำหน้าที่บริหารงานในดุสิตธานีตามแบบประชาธิปไตย ให้มีการเลือกตั้งในระบบพรรคการเมือง

เมืองจำลองดุสิตธานี ทดลองการปกครองแบบประชาธิปไตย
(อ้างอิง : หนังสือ ไตรัมพระบารมี ๒๓๗ ปี กรุงรัตนโกสินทร์ โดย กระทรวงวัฒนธรรม)

พัฒนาการทางเศรษฐกิจในสมัยปฏิรูปประเทศ

หลังจากการทำสนธิสัญญาเบาว์ริงทำให้การค้าขายเจริญรุ่งเรืองขึ้นอย่างมาก ทางราชการให้ชุดคูคลองขึ้นหลายคลองเพื่อขยายพื้นที่นา และเส้นทางคมนาคม เช่น คลองมหาสวัสดิ์ คลองภาษีเจริญ คลองดำเนินสะดวก คลองเปรมประชากร คลองทวีวัฒนา

เงินตรา

เมื่อเกิดการค้าขายตัวทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทำให้เงินพดด้วงไม่เพียงพอในสมัยรัชกาลที่ ๔ รัฐบาลจึงแก้ปัญหาด้วยการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยน และผลิตเหรียญกษาปณ์เพื่อใช้แทนเงินพดด้วงแต่ยังไม่พอกับความต้องการ ในสมัยรัชกาลที่ ๕ รัฐบาลจึงเริ่มพิมพ์ธนบัตรออกมาใช้ใน พ. ศ. ๒๔๑๗

ธนาคาร

กิจการธนาคารในระยะแรกเป็นของชาวต่างประเทศสำหรับธนาคารแห่งแรกของชาวนั้น เริ่มต้นขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๗ เรียกชื่อว่า “บุคคลิกย์” และได้ขยายกิจการเปลี่ยนชื่อเป็น “แบงก์สยามกัมมาจล ทุนจำกัด” ต่อมาจึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น “ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด” ซึ่งดำเนินการมาจนถึงปัจจุบันส่วนธนาคารของรัฐบาลคือ ธนาคารออมสิน จัดตั้งขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

แบงก์สยามกัมมาจล
(อ้างอิง : มูลนิธิสยามกัมมาจล)

ธนาคารออมสิน
(อ้างอิง : หนังสือ ได้ร่มพระบารมี ๒๓๗ ปี กรุงรัตนโกสินทร์ โดย กระทรวงวัฒนธรรม)

ภาษีอากร

รัชกาลที่ ๕ โปรดเกล้าให้ปฏิรูปการเก็บภาษีโดยจัดตั้ง “หอรัษฎากรพิพัฒน์” ทำหน้าที่รวบรวมเงินภาษีอากรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การคมนาคม

เรือกลไฟ

ในระยะแรกเป็นของบริษัทชาวต่างประเทศ บรรทุกสินค้าเข้ามาค้าขายในประเทศไทยในสมัยรัชกาลที่ ๕ นำเรือกลไฟมารับส่งคนโดยสารในแม่น้ำ และไปรษณีย์ภัณฑ์

ถนน

ในสมัยรัชกาลที่ ๔ โปรดเกล้าให้สร้างถนนเจริญกรุง ถนนบำรุงเมือง ถนนเฟื่องนคร ถนนสีลม และถนนพระราม ๔ ในสมัยรัชกาลที่ ๕ เส้นทางคมนาคมทางบกและขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร ถนนที่ตัดขึ้นใหม่เช่น ถนนสุรวงศ์ ถนนสี่พระยา ถนนเยาวราช ถนนราชดำเนิน

รถราง

กิจการเดินรถรางได้เริ่มต้นขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๕ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๐ โดยชาวเดนมาร์กเป็นผู้รับสัมปทานในการสร้างใน พ.ศ. ๒๔๓๑ ได้เปิดบริการรถรางสายหลักเมืองถนนตกเป็นครั้งแรก

ถนนราชดำเนิน

(อ้างอิง : หนังสือ ใต้ร่มพระบารมี ๒๓๗ ปี กรุงรัตนโกสินทร์ โดย กระทรวงวัฒนธรรม)

ถนนเจริญกรุง

(อ้างอิง : หนังสือ ใต้ร่มพระบารมี ๒๓๗ ปี กรุงรัตนโกสินทร์ โดย กระทรวงวัฒนธรรม)

การเดินรถรางในสมัยรัชกาลที่ ๖

(อ้างอิง : หนังสือ ประมวลภาพประวัติศาสตร์ไทย: วิถีชีวิต โดย สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ)

พัฒนาการทางสังคมในสมัยปฏิรูปประเทศ

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงเมื่อมีการติดต่อกับประเทศตะวันตก โดยโปรดเกล้าให้ปรับปรุงประเพณีและวัฒนธรรมไทยให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมสากล ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สุขของราษฎร และเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดวัฒนธรรมตกต่าเป็นข้ออ้างอติปไตยของไทย ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เปลี่ยนแปลงประเพณีที่เห็นว่าล้าสมัยหลายประการ เช่น ให้ยกเลิกธรรมเนียมหมอบคลานเข้าเฝ้า เปลี่ยนเป็นการยืน หรือเดินแทน ธรรมเนียมการถวายบังคมและกราบไหว้ เปลี่ยนเป็นการโค้งศีรษะ และประกาศระเบียบการแต่งกายของพระบรมวงศานุวงศ์และขุนนางเมื่อเข้าเฝ้าในโอกาสต่าง ๆ

การเลิกทาส

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริที่จะเลิกทาส ตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ ด้วยทรงเห็นว่าทาสเป็นเครื่องถ่วงความเจริญของบ้านเมือง ทั้งบรรดาชาติตะวันตกให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิเสรีภาพ จึงมองเห็นว่าการมีทาสแสดงถึงความไม่เท่าเทียมกันในสังคมไทย ดังนั้นจึงทรงดำเนินการเลิกทาสด้วยการเริ่มต้นปลดปล่อยลูกทาสในเรือนเบี้ยโดย ประกาศใช้ พระราชบัญญัติเกษียณอายุลูกทาสลูกไทย พ.ศ. ๒๔๑๗ เพื่อกำหนดอายุลูกทาสให้เป็นอิสระหรือพ้นจากการเป็นทาสเมื่ออายุ ๒๑ ปีโดยเริ่มจากลูกทาสที่เกิดใน พ.ศ. ๒๔๑๑ อันเป็นปีที่พระองค์ทรงขึ้นครองราชย์สมบัติ การดำเนินการเลิกทาสเป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามลำดับขั้นตอนจนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๔๔๘ จึงประกาศใช้ พระราชบัญญัติเลิกทาส ร.ศ. ๑๒๔ ขึ้น โดยมีสาระสำคัญ คือ ห้ามซื้อขายคนเป็นทาสโดยเด็ดขาด การเลิกทาสในครั้งนี้พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเผชิญกับอุปสรรคต่าง ๆ ทั้งจากนายทาส และตัวทาสเองและการเลิกทาสของพระองค์เป็นไปอย่างสงบ เป็นที่ยกย่องของชาวไทยและชาวต่างประเทศ

การเลิกระบบไพร่

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นว่ามิใช่ไพร่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์บ้านเมือง ทั้งนี้เพราะในขณะที่บ้านเมืองมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ไพร่ยังต้องถูกเกณฑ์แรงงานโดยไม่ได้รับเงินตอบแทน และยังขาดอิสระในการประกอบอาชีพ ดังนั้นพระองค์จึงดำเนินการเลิกไพร่อย่างเป็นขั้นตอน เช่น ให้ไพร่หลวงเสียเงินแทนการรับราชการปีละ ๖ บาท (เงินนี้เรียกว่า เงินค่าราชการ ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเปลี่ยนไปเรียกว่า เงินรัชชูปการ) ยกเลิกไพร่สมของมูลนาย โดยให้ข้าราชการรับเงินเดือนเป็นประจำ จนกระทั่งไพร่ถูกเลิกอย่างสมบูรณ์ในปี พ.ศ. ๒๔๔๘ เมื่อมีการประกาศใช้ พระราชบัญญัติลักษณะการเกณฑ์ทหาร กำหนดให้ชายฉกรรจ์ทุกคนที่มีอายุครบ ๑๘ ปีต้องเข้ารับราชการทหาร ทำให้ชาวไทยมีอิสระในการใช้แรงงานและดำเนินชีวิตของตนเอง แต่ยังคงมีหน้าที่รับใช้ชาติโดยการเป็นทหารเสมอกันทุกคน

การปฏิรูปการศึกษา

การศึกษาในระบบโรงเรียนดังที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันเริ่มตั้งแต่ปลายสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยนักสอนศาสนาคริสต์เข้ามาตั้งโรงเรียนสอนหนังสือให้กับเด็กทั่วไป แต่การจัดการศึกษาแบบใหม่ในระบบโรงเรียนของราชการนั้นเริ่มขึ้นในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ในสมัย พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวไทยได้มีความสัมพันธ์ติดต่อกับต่างประเทศมากขึ้น พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเห็นว่าการติดต่อสัมพันธ์กับต่างประเทศเหล่านั้นได้อย่างทัดเทียมเสมอกัน จำเป็นต้องมีการศึกษาตามแบบอย่างของประเทศเหล่านั้นพระองค์จึงชักชวนให้สตรีในคณะมิชชันนารีชาวอเมริกันเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ และให้ความรู้ทั่วไปแก่สตรีในวังใน พ.ศ. ๒๔๐๔ โปรดเกล้าจ้าง นางแอนนา เรียลโนเวนส์ ชาวอังกฤษเข้ามาเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และวรรณคดีให้กับพระราชโอรส และพระราชธิดาในพระบรมมหาราชวัง และทรงสนับสนุนให้บาทหลวงและมิชชันนารีตั้งโรงเรียนทั้งในพระนครและต่างจังหวัด

โรงเรียนราชวิทยาลัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้ก่อตั้งขึ้น โดยมีพระราชประสงค์ให้เป็นโรงเรียนเน้นการสอนวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อเตรียมความพร้อมไปศึกษาต่อในทวีปยุโรป

(อ้างอิง : หนังสือ ไตรัมพระบารมี ๒๓๗ ปี กรุงรัตนโกสินทร์ โดย กระทรวงวัฒนธรรม)

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระองค์ทรงเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาว่าเป็นส่วนสำคัญในการปรับปรุงประเทศให้ทันสมัยตามแบบตะวันตกจึงโปรดเกล้าให้ปฏิรูปการศึกษาด้วยสาเหตุต่อไปนี้

คณะครูและนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
(อ้างอิง : พิศิธภัณฑ์การศึกษาไทย โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย)

๑. เนื่องจากในขณะนั้นประเทศถูกคุกคามจากจักรวรรดินิยมตะวันตก และได้รับอิทธิพลอารยธรรมตะวันตกเข้ามา พบกับการค้าและการเผยแพร่ศาสนา

๒. พระองค์เสด็จประพาสประเทศต่าง ๆ รวมถึงส่งพระเจ้าลูกยาเธอพระบรมวงศานุวงศ์ และขุนนางไปศึกษาต่างประเทศทำให้เห็นความเจริญในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งเตรียมการให้นักเรียนไทย ได้รับการศึกษาเป็นเบื้องต้นให้ดีกว่าก่อนส่งเรียนต่อต่างประเทศ

๓. เพื่อให้ลูกทาสได้รับการศึกษาจะได้ใช้เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพต่อไป

๔. การขาดแคลนข้าราชการในกระทรวง กรม กองที่จัดตั้งขึ้นใหม่ตามแบบตะวันตก จึงมีการก่อสร้างโรงเรียนสำหรับราษฎรขึ้นแห่งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๘ ชื่อ “โรงเรียนวัดมเหยงคณ์พาราม” และโรงเรียนที่ตั้งขึ้นตามวัดอีกหลายแห่ง มีการยกระดับการศึกษาของกุลสตรีก่อตั้งโรงเรียนสำหรับสตรี ต่อมาจะมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อสร้างบุคลากรเข้ารับราชการพลเรือนในพ.ศ. ๒๔๓๐ จัดตั้งกรมศึกษาธิการขึ้นต่อมาเป็นกรมธรรมการ และยกฐานะของกรมธรรมการ ขึ้นเป็น “กระทรวงธรรมการ” หรือ “กระทรวงศึกษาธิการ” ในปัจจุบัน

คณะครูและนักเรียนโรงเรียนสตรีวิทยา
(อ้างอิง : หนังสือ ได้ร่มพระบารมี ๒๓๗ ปี กรุงรัตนโกสินทร์ โดย กระทรวงวัฒนธรรม)

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้ยกฐานะโรงเรียนข้าราชการพลเรือนหรือโรงเรียนมหาดเล็กหลวงเดิมเป็นสถาบันอุดมศึกษาให้ใช้ชื่อว่า “จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๙ และก่อตั้งโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย เป็นโรงเรียนสำหรับเด็กชายเพื่อฝึกหัดให้มีระเบียบวินัยแบบอังกฤษ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(อ้างอิง : หนังสือ ได้ร่มพระบารมี ๒๓๗ ปี กรุงรัตนโกสินทร์ โดย กระทรวงวัฒนธรรม)

พัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในสมัยปฏิรูปประเทศ

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นต้นมา ประเทศไทยถูกประเทศมหาอำนาจคุกคาม โดยเฉพาะอังกฤษและฝรั่งเศส ซึ่งกำลังแผ่ขยายอำนาจในทวีปเอเชียแม้กระทั่งจีนซึ่งเป็นมหาอำนาจแห่งเอเชียก็ต้องพ่ายแพ้แก่ประเทศตะวันตก และประเทศเพื่อนบ้านของไทยถูกอังกฤษและฝรั่งเศสพยายามเข้าครอบครองในฐานะอาณานิคม

ความสัมพันธ์กับประเทศอังกฤษ

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นครองราชย์ในปี พ.ศ. ๒๓๙๔ ทรงศึกษาภาษาอังกฤษอย่างแตกฉาน ทรงมีพระสหายเป็นชาวตะวันตกจึงทำให้พระองค์ทรงทราบถึงภัยจากลัทธิจักรวรรดินิยมที่กำลังแผ่ขยายไปทั่วโลก ประกอบกับขุนนางบางคนเคยเรียนวิทยาการของชาวตะวันตกมาแล้ว จึงตระหนักถึงอันตรายจากการคุกคามของชาติตะวันตก และมีความจำเป็นต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนโยบายต่างประเทศเสียใหม่ ที่สำคัญคือความจำเป็นต้องอ่อนน้อมตามความต้องการของชาติตะวันตก ดังตัวอย่างที่ไทยยอมทำสนธิสัญญาเบาว์ริงกับอังกฤษใน พ.ศ. ๒๓๙๘ โดยสาระสำคัญของสนธิสัญญาเบาว์ริง ทำให้ไทยเสียเปรียบทางการศาล ในเรื่องสิทธิสภาพนอกอาณาเขต เนื่องจากประเทศตะวันตกไม่เชื่อถือกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของไทย ไทยจึงต้องยอมให้ตั้งสถานกงสุลที่กรุงเทพมหานคร เพื่อพิจารณาคดีคนในบังคับของอังกฤษ และมีประเทศอื่น ๆ ทำสัญญากับไทย โดยยึดสนธิสัญญาเบาว์ริงเป็นหลัก เช่น สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส เดนมาร์ก โปรตุเกส เนเธอร์แลนด์ เยอรมนี สวีเดน นอร์เวย์ และเบลเยียม

ความสัมพันธ์กับประเทศฝรั่งเศส

คณะราชทูตสยามเข้าเฝ้าจักรพรรดินโปเลียนที่ ๓

ณ พระราชวังฟงแตนโบล วันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๐๔

(อ้างอิง : หนังสือ ใต้ร่มพระบารมี ๒๓๗ ปี กรุงรัตนโกสินทร์ โดย กระทรวงวัฒนธรรม)

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จักรพรรดินโปเลียนที่ ๓ แห่งฝรั่งเศส ได้ส่งทูตเจริญสัมพันธไมตรีกับไทย ในสมัยนี้บาทหลวงฝรั่งเศสเข้ามาเผยแผ่คริสต์ศาสนาและจัดตั้งโรงเรียนเพื่อสอนวิชาสมัยใหม่แก่เด็กไทย หลังจากที่ฝรั่งเศสได้เข้าปกครองเวียดนามทั่วประเทศแล้ว ฝรั่งเศสขยายอำนาจในเขมร เพราะต้องการส่งเรือบรรทุกสินค้าไปตามลำแม่น้ำโขงถึงมณฑลยูนนานทางภาคใต้ของจีน ฝรั่งเศสจึงเจรจาให้เขมรยอมอยู่ใต้อารักขาของฝรั่งเศส รัฐบาลไทยพยายามใช้วิธีการทางการทูตขัดขวางการกระทำของฝรั่งเศส

แต่ไม่สำเร็จเพื่อที่จะรักษาเอกราชของไทยไว้ ไทยจึงยอมลงนามในสนธิสัญญากับฝรั่งเศสเมื่อพ.ศ. ๒๔๔๐ ยอมรับว่าเขมรอยู่ในอารักขาของฝรั่งเศส ส่วนฝรั่งเศสยอมรับว่าพระตะบอง เสียมราฐ และศรีโสภณ (ดินแดนทั้งหมดนี้ เรียกว่า เขมรส่วนใน) เป็นดินแดนภายใต้การปกครองของไทย

การดำเนินนโยบายผูกมิตรกับนานาชาติ

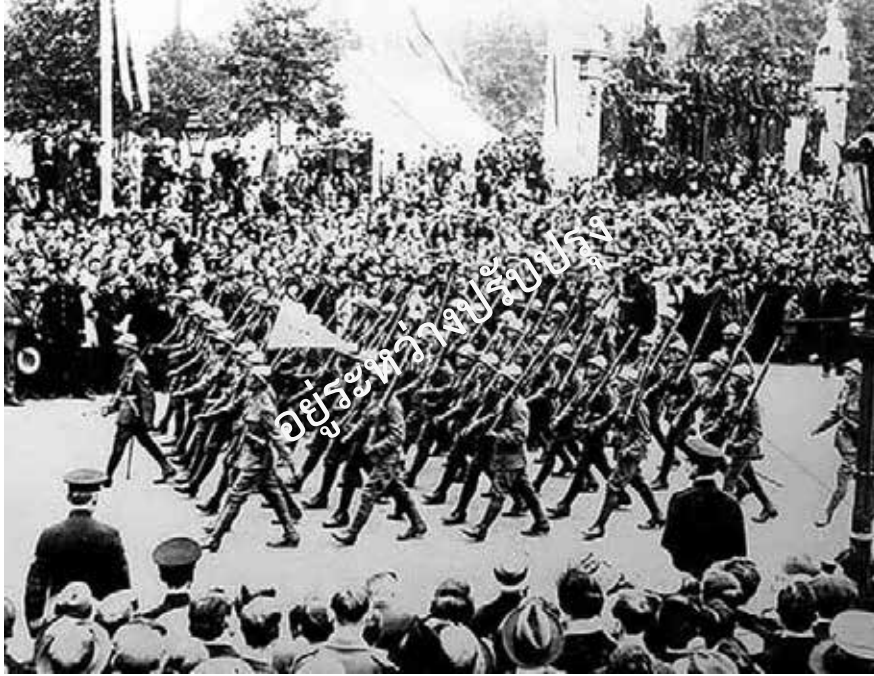
เซอร์จอห์น เบาว์ริง
(อ้างอิง : สถาบันปรีดี พนมยงค์)

ภายหลังจากการทำสนธิสัญญาเบาว์ริง พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้พระยามนตรีสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค) เป็นราชทูต ไปเข้าเฝ้าสมเด็จพระราชินีนาถวิกตอเรีย แห่งอังกฤษ เป็นการตอบแทน ในเวลาต่อมาโปรดเกล้าฯ ให้ทูตไทยไปเจริญสัมพันธไมตรีกับชาติยุโรปอื่น ๆ ทั้งยังทรงแต่งตั้ง เซอร์จอห์น เบาว์ริง เป็นผู้แทนรัฐบาลไทยประจำยุโรปด้วย ภายหลัง เซอร์ จอห์น เบาว์ริง ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น “พระยาสยามานุกุลกิจ สยามมิตรมหายศ” นับเป็นอัครราชทูตไทยประจำยุโรปคนแรก

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นสมัยที่ไทยประสบปัญหาจากการคุกคามจากประเทศจักรวรรดินิยมตะวันตกอย่างรุนแรงที่สุด เนื่องจากฝรั่งเศสและอังกฤษต้องการขยายอำนาจเข้าไปในดินแดนประเทศราชของไทยและใช้วิธีการบีบบังคับไทยทั้งการทูตและการทหาร ในรัชสมัยนี้พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงปฏิรูปประเทศทุกด้านและอย่างกว้างขวาง เพื่อป้องกันให้ชาติตะวันตกเป็นข้ออ้างคุกคามไทยได้ โดยมีการเสด็จประพาสยุโรปเพื่อดำเนินการทูตในการรักษาเอกราชของไทยไว้ และมีการเสียดินแดนให้กับชาติตะวันตกมากมาย เช่น การเสียดินแดนสิบสองจุไทให้แก่ฝรั่งเศส การเสียดินแดนฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขง (วิกฤตการณ์ ร.ศ. ๑๑๒) การเสียดินแดนให้แก่อังกฤษ

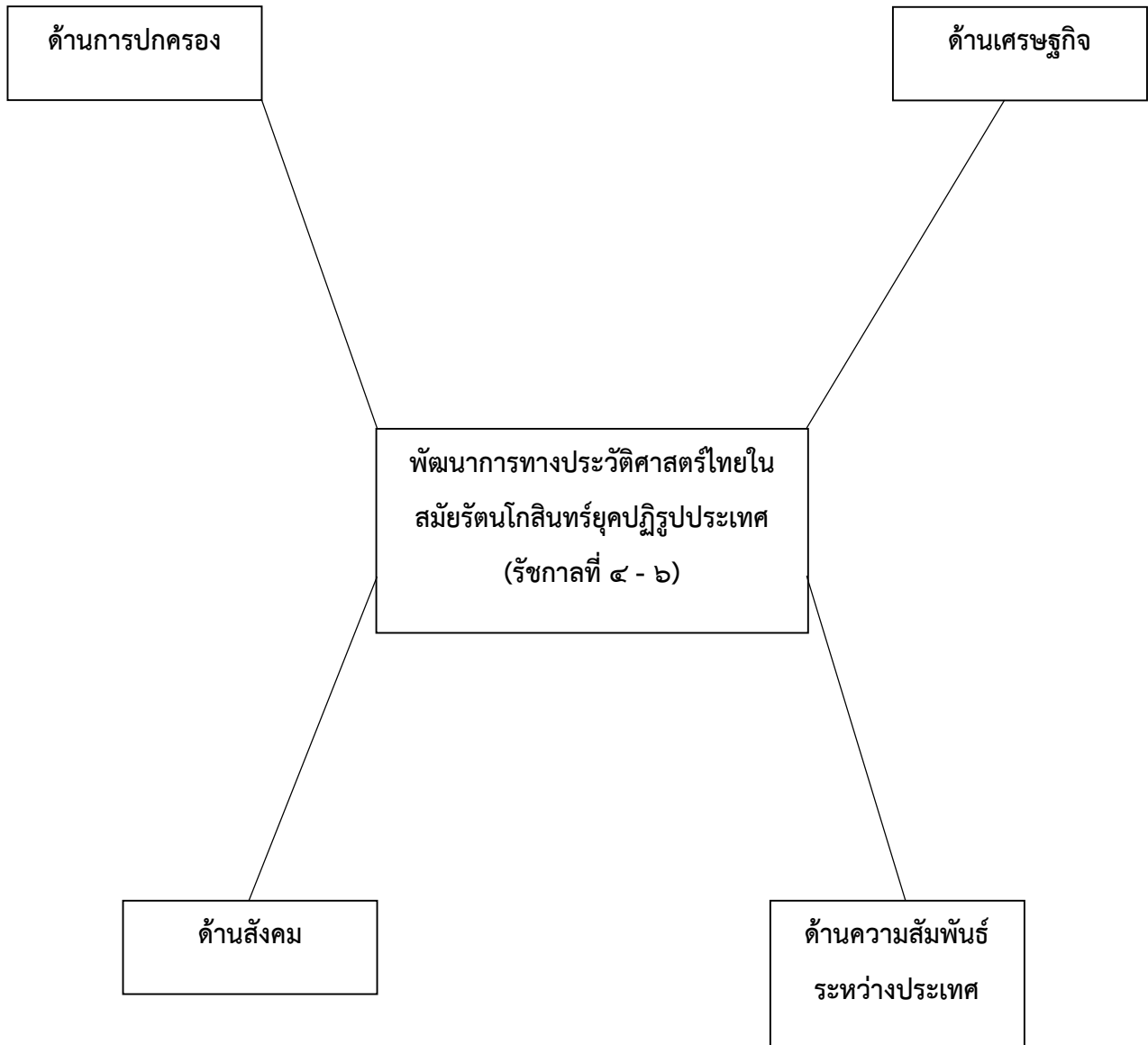
ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว บทบาทของมหาอำนาจในการแสวงหาอาณานิคมในทวีปเอเชียเริ่มลดลง เนื่องจากประเทศในทวีปเอเชียล้วนตกเป็นอาณานิคมของชาติตะวันตกจนเกือบหมดสิ้น หลังจากนั้นเกิดความขัดแย้งของชาติมหาอำนาจในยุโรป ทำให้เกิดสงครามโลกครั้งที่ ๑ ซึ่งสร้างความหายนะอย่างใหญ่หลวงแก่ประเทศยุโรป โดยไทยในช่วงแรกดำรงตนเป็นกลางไม่เข้าข้างฝ่ายใด ต่อมาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพิจารณาเห็นว่าเยอรมนีกับประเทศในกลุ่มของตน เป็นผู้ก่อเหตุสงคราม หากไทย

ประกาศเข้าข้างฝ่ายสัมพันธมิตรซึ่งขณะนั้นกำลังได้เปรียบในสงคราม หากชนก็จะเป็นประโยชน์ต่อไทยอย่างมาก ดังนั้นรัฐบาลไทยจึงส่งทหารอาสาสมัครจำนวน ๑,๒๕๐ คนเดินทางไปถึงฝรั่งเศส และไทยได้ยื่นขอแก้ไขสนธิสัญญาที่เสียเปรียบ ในฐานะประเทศผู้ชนะสงครามทำให้ประเทศไทยได้รับการยอมรับในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ ได้รับการเชิญเข้าร่วมประชุมสันติภาพที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศสและเข้าเป็นสมาชิกขององค์การสันนิบาตชาติ เป็นต้น

ทหารไทยสวนสนามในสงครามโลกครั้งที่ ๑
(อ้างอิง : สถานเอกอัครราชทูตไทย ประจำประเทศฝรั่งเศส)

แนวทางการทำแผนผังความคิด
เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔ - ๖)

แบบประเมินผลการเรียนรู้ประจำแผนการจัดการเรียนรู้
 วิชา ประวัติศาสตร์ ๖ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เปลี่ยนผ่านสยามสู่ความทันสมัย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์
 ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔ - ๖)

คำชี้แจง : ครูผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามรายการประเมิน โดยตามเกณฑ์
 คุณภาพการประเมิน (Rubric)

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน			
	๔	๓	๒	๑
ด้านความรู้ ๑. อธิบายพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔ - ๖) ได้				
ด้านทักษะกระบวนการ ๑. วิเคราะห์พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔ - ๖) จากแหล่งข้อมูลได้				
ด้านคุณลักษณะ ๑. เห็นความสำคัญของการศึกษาพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔ - ๖) ที่มีผลต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยได้				
รวม				
ร้อยละ = $\frac{\text{คะแนนรวม}}{๑๒} \times ๑๐๐$				

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนนร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐	ระดับดีมาก
คะแนนร้อยละ ๗๐ - ๗๙	ระดับดี
คะแนนร้อยละ ๖๐ - ๖๙	ระดับปานกลาง
คะแนนร้อยละ ๕๐ - ๕๙	ระดับพอใช้
คะแนนร้อยละ ๐ - ๔๙	ระดับปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับ **พอใช้** ขึ้นไป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ชื่อหน่วย เปลี่ยนผ่านสยามสู่ความทันสมัย เรื่อง บทบาทของพหุวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖)	เวลา ๑ ชั่วโมง	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๒	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
<p>สาระสำคัญ/ความดีความชอบ</p> <p>ในช่วงสมัยรัชกาลที่ ๔ ถึงรัชกาลที่ ๕ สยามได้รับผลกระทบจากการล่าอาณานิคมของชาติมหาอำนาจตะวันตก ทำให้เกิดการปฏิรูปบ้านเมืองสู่ความทันสมัย ให้เจริญทัดเทียมตะวันตก เพื่อให้สยามรอดพ้นจากการคุกคามของลัทธิจักรวรรดินิยม อีกทั้งการปฏิรูปดังกล่าวยังส่งผลให้สยามเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมมาจนถึงปัจจุบันนี้</p> <p>จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>ด้านความรู้</p> <p>๓. อธิบายบทบาทของพหุวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศได้</p> <p>ด้านทักษะและกระบวนการ</p> <p>๑. วิเคราะห์บทบาทของพหุวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศจากแหล่งข้อมูลได้</p> <p>ด้านคุณลักษณะ</p> <p>๑. เห็นความสำคัญของการศึกษาบทบาทของพหุวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศที่มีผลกระทบต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยได้</p>	<p style="text-align: center;">ขั้นนำ</p> <p>๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในหัวข้อ “พหุวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ” โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะแนวทางคำตอบให้แก่นักเรียน</p> <p>๒. นักเรียนทำกิจกรรมจุดประกายความรู้ โดยครูเป็นผู้นำภาพพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๔) พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) และพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖) มาตั้งไว้ที่ด้านหน้าห้องเรียน พร้อมกับตั้งคำถามกับนักเรียนว่า “พระองค์คือใคร” “มีพระราชกรณียกิจที่สำคัญคืออะไร” โดยครูเป็นผู้จุดคำถามที่ได้หน้าชั้นเรียน</p> <p style="text-align: center;">ขั้นสอน</p> <p>๓. นักเรียนศึกษา ใบความรู้ เรื่อง บทบาทของพหุวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔ - ๖) (งานกลุ่ม / งานเดี่ยว)</p> <p>๔. นักเรียนทำใบงานเรื่อง บทบาทของพหุวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ</p>	<p style="text-align: center;">แหล่งเรียนรู้</p> <p>๑. หนังสือเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓</p> <p>๒. อินเทอร์เน็ต</p> <p style="text-align: center;">สื่อการเรียนรู้</p> <p>๑. ใบความรู้ เรื่อง บทบาทของพหุวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖)</p> <p style="text-align: center;">ภาระงาน/ชิ้นงาน</p> <p>๑. ใบงาน เรื่อง บทบาทของพหุวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖)</p> <p style="text-align: center;">การวัดและประเมินผล</p> <p>แบบประเมินผลการจัดการเรียนรู้ โดยวัดและประเมินผลจาก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภาระงาน / ชิ้นงาน - การอภิปรายในชั้นเรียน - การสังเกตพฤติกรรม

<p>หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ชื่อหน่วย เปลี่ยนผ่านสยามสู่ความทันสมัย เรื่อง บทบาทของพหุวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖) เวลา ๑ ชั่วโมง</p> <p>กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓</p>	<p style="text-align: center;">แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘</p> <p style="text-align: center;">ชั้นสรุป</p> <p>๕. นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ในเรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖) โดยมีครูผู้สอนร่วมกันอภิปรายในชั้นเรียน</p> <p>(ตัวอย่างคำตอบ : ควรสรุปเรียงตามลำดับรัชกาล เนื่องจากแต่ละรัชกาลนั้นจะมีความเกี่ยวเนื่องกัน โดย เริ่มจาก รัชกาลที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว / รัชกาลที่ ๕ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว / รัชกาลที่ ๖ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว)</p>
<p>สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน</p> <p>๑. การจัดการตนเอง</p> <p>กำกับตนเองให้ลงมือทำตามแผนได้ โดยมี ความพยายาม อดทน มุ่งมั่นที่จะบรรลุเป้าหมาย</p> <p>๒. การสื่อสาร</p> <p>ผู้เรียนสามารถรับและส่งสารในประเด็นที่ คำนึงหรือสนใจ เลือกใช้วัจนภาษาและอวัจน ภาษาเชื่อมโยงประสบการณ์และประเด็น เลือกใช้ คำหรือข้อความที่ซับซ้อนและทำทาง เหมาะสมกับ ผู้ฟังและเนื้อความที่ต้องการสื่อสาร เพื่อให้เกิดการ บรรลุเป้าหมายของการสื่อสาร</p> <p>๓. การคิดขั้นสูง</p> <p>ผู้เรียนสามารถประเมินข้อโต้แย้ง ข้อถกเถียงจากสถานการณ์ที่ซับซ้อนอย่างมีเหตุผล ลงมือแก้ปัญหาอย่างมีขั้นตอน ด้วยความคิดและ วิธีการใหม่ ๆ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีผลต่อการ เปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม</p>	<p>(รัชกาลที่ ๔ - ๖) ครูผู้สอนนักเรียนขึ้นมานำเสนอ หน้าชั้นเรียน</p>

ใบความรู้

เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖)

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๔)

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรงพระนามเดิมว่า สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามงกุฏ เป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (เมื่อครั้งทรงดำรงพระยศเป็นสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงอิศรสุนทร) กับสมเด็จพระศรีสุริเยนทราบรมราชินี (เมื่อทรงดำรงพระยศเป็นสมเด็จพระเจ้าฟ้าบุญรอด พระธิดาในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากรมพระศรีสुทธาร์ักษ์ พระภคินีในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช) เสด็จพระราชสมภพเมื่อวันที่ พุทธศักราชที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๓๔๗

เมื่อทรงเจริญพระชนมายุได้ ๙ พรรษา ทรงเข้าสู่พระราชพิธีโสภณ ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งแรกในกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อ พ.ศ. ๒๓๕๕ แล้วเฉลิมพระนามตามพระสุพรรณบัฏว่า “สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้ามงกุฏ สมมุติเทววงศ์ พงศาอิศวรกษัตริย์ขัตติยราชกุมาร” เมื่อพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จสวรรคต โดยทรงมอบให้พระบรมวงศานุวงศ์และคณะเสนาบดีประชุมสรรหาเจ้านายที่สมควรขึ้นดำรงสิริราชสมบัติสืบไป ที่ประชุมจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้อัญเชิญพระวชิรญาณมหาเถระให้ทรงลาสิกขาขึ้นเสวยราชสมบัติเป็นพระบาทสมเด็จพระประเมนมหามกุฏ พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

บทบาทของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีความสนพระทัยในความรู้และวิทยาการต่าง ๆ ของชาติตะวันตก ทรงมีความรู้เรื่องภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี จากแนวคิดดังกล่าวเป็นปัจจัยที่สำคัญในการปรับปรุงประเทศสู่ความทันสมัยตามแบบชาติตะวันตก นอกจากนี้ยังทรงสนับสนุนการเรียนภาษาอังกฤษ โดยการให้พระราชโอรสและพระราชธิดา รวมถึงลูกขุนนางเข้าเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนารากฐานทางสังคมและวิทยาการต่าง ๆ ให้ก้าวหน้าทัดเทียมชาติตะวันตก

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงดำเนินวิเทโศบายด้วยความรอบคอบ เพื่อรักษาประเทศชาติให้ปลอดภัยจากการคุกคามของชาติตะวันตก โดยทรงทำการปรับปรุงสนธิสัญญาทางการค้าซึ่งเป็นผลให้ชาติตะวันตกได้เปรียบ เช่น สนธิสัญญาเบาว์ริง ในทางกลับกันก็ทำให้การค้ากับชาติตะวันตกเจริญรุ่งเรืองขึ้น เริ่มมีการตัดถนน ขุดคลองเพื่อผลประโยชน์ทางการค้า และการคมนาคม

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๔)
(อ้างอิง : สำนักพระราชวัง)

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕)

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวกับสมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชินี เสด็จพระราชสมภพเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๓๙๖ ในพระบรมมหาราชวัง มีพระนามเดิมว่า สมเด็จเจ้าฟ้าจุฬาลงกรณ์ บดินทรเทพยมหามกุฏบุรุษยรัตนราชวิวงศ์ สิริวัฒนราชกุมาร มีพระราชกนิษฐาและพระราชอนุชาร่วมสมเด็จพระบรมราชชนกชนนีอีก ๓ พระองค์ คือ สมเด็จเจ้าฟ้าจันทรมณฑล โสภณภควดี สมเด็จเจ้าฟ้าจาดุรนต์รัศมี สมเด็จเจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงอยู่ในสิริราชสมบัติยาวนานกว่าพระมหากษัตริย์ในอดีตกาล ได้ทรงประกอบพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๑ ในมงคลสมัยเมื่อทรงครองสิริราชสมบัติได้ ๔๐ ปี เสมอด้วยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ แห่งกรุงศรีอยุธยา อันเป็นรัชสมัยที่ยืนยาวที่สุดเท่าที่เคยปรากฏมาในพระราชพงศาวดาร

บทบาทของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ในรัชกาลนี้เป็นช่วงระยะที่มีความสำคัญในการจัดระบบระเบียบของบ้านเมือง ทั้งนี้โดยมีจุดประสงค์หลักคือเพื่อเสถียรภาพของสถาบันพระมหากษัตริย์ และรัฐบาลก็ได้ดำเนินวิเทโศบายอย่างรอบคอบ เพื่อปกป้องดินแดนและเอกราชของประเทศ โดยการปฏิรูปในระยะแรกเป็นการจัดระบบระเบียบด้านการเงิน การคลังของประเทศ ให้มีความเป็นสากล ปรับปรุงการปกครอง สังคม โดยการเลิกทาสและระบบไพร่ และปฏิรูปการศึกษา การปฏิรูปในระยะที่สอง คือ การปฏิรูปการปกครองส่วนกลางและส่วนภูมิภาค กฎหมายและการศาล การคมนาคม และดำเนินนโยบายทางการทูตอย่างรอบคอบและระมัดระวัง โดยเสด็จประพาสต่างประเทศและยอมเสียดินแดนบางส่วนเพื่อรักษาเอกราช บทบาทของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นที่ตระหนักและชื่นชมแก่ปวงชนชาวไทยตลอดมา จึงได้ถวายพระราชสมัญญาว่า พระปิยมหาราช

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕)
(อ้างอิง : สำนักพระราชวัง)

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖)

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระมหากษัตริย์ลำดับที่ ๖ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ เสด็จพระราชสมภพเมื่อวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๒๓ เป็นพระราชโอรสองค์ที่ ๒๙ ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวกับสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พันปีหลวง ขณะทรงดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธฯ ได้ทรงศึกษาเบื้องต้นในโรงเรียนราชกุมาร ซึ่งอยู่ในพระบรมมหาราชวัง โดยพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และครูชาวต่างประเทศถวายพระอักษรก่อนเข้าโรงเรียนราชกุมาร จนกระทั่งเสด็จไปทรงศึกษายังประเทศอังกฤษใน พ.ศ. ๒๔๓๖ เมื่อสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิรุณหิศ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงพระประชวรและเสด็จสวรรคตในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๔๓๗ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธขึ้นเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๔๓๗ ขณะมีพระชนมายุ ๑๓ พรรษา เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวสวรรคตในวันอาทิตย์ที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๓ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ สยามมกุฎราชกุมารจึงขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์ที่ ๖ ในพระบรมราชจักรีวงศ์

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖)
(อ้างอิง : สำนักพระราชวัง)

บทบาทของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าทรงสำเร็จการศึกษาจากประเทศอังกฤษ ทรงนำแนวคิดของชาติตะวันตกมาพัฒนาประเทศไทย โดยเฉพาะด้านการศึกษาซึ่งมีระดับ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา มีการปลูกฝังวินัยเด็กผ่านทางกิจกรรมลูกเสือ มีผลงานพระราชนิพนธ์ต่าง ๆ ที่ปลูกฝังถึงความรักชาติ ความสามัคคี ทรงได้รับการถวายพระราชสมัญญาว่า พระมหาธีรราชเจ้า นอกจากนี้ ทรงวางรากฐานการจัดระเบียบสังคม ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของชาติเช่น การใช้ธงไตรรงค์ การใช้นามสกุลและคำนำหน้าชื่อ การจัดวันสำคัญของชาติ ในส่วนนโยบายต่างประเทศก็ทรงดำเนินการอย่างรอบคอบ ในรัชสมัยนี้ได้มีการเข้าร่วมเป็นฝ่ายสัมพันธมิตรในสงครามโลกครั้งที่ ๑

แบบประเมินผลการเรียนรู้ประจำแผนการจัดการเรียนรู้
 วิชา ประวัติศาสตร์ ๖ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เปลี่ยนผ่านสยามสู่ความทันสมัย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์
 ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖)

คำชี้แจง : ครูผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามรายการประเมิน โดยตามเกณฑ์
 คุณภาพการประเมิน (Rubric)

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน			
	๔	๓	๒	๑
ด้านความรู้ ๑. อธิบายบทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศได้				
ด้านทักษะกระบวนการ ๑. วิเคราะห์บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ จากแหล่งข้อมูลได้				
ด้านคุณลักษณะ ๑. เห็นความสำคัญของการศึกษาบทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ ยุคปฏิรูปประเทศที่มีการผลต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยได้				
รวม				
ร้อยละ = $\frac{\text{คะแนนรวม}}{๑๒} \times ๑๐๐$				

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนนร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐	ระดับดีมาก
คะแนนร้อยละ ๗๐ - ๗๙	ระดับดี
คะแนนร้อยละ ๖๐ - ๖๙	ระดับปานกลาง
คะแนนร้อยละ ๕๐ - ๕๙	ระดับพอใช้
คะแนนร้อยละ ๐ - ๔๙	ระดับปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับ **พอใช้** ขึ้นไป

เกณฑ์คุณภาพการประเมิน (Rubric)

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
	๔	๓	๒	๑
ด้านความรู้				
๑. อธิบายบทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศได้	สามารถอธิบายบทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน	สามารถอธิบายบทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศได้ครบถ้วนและถูกต้องบางส่วน	สามารถอธิบายบทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศได้ถูกต้องบางส่วน	ไม่สามารถอธิบายบทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศได้
ด้านทักษะกระบวนการ				
๑. วิเคราะห์บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศจากแหล่งข้อมูลได้	สามารถวิเคราะห์บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศจากแหล่งข้อมูลได้อย่างมีเหตุผลและครอบคลุมประเด็นสำคัญครบถ้วน	สามารถวิเคราะห์บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศจากแหล่งข้อมูลได้อย่างมีเหตุผลและครอบคลุมประเด็นสำคัญบางส่วน	สามารถวิเคราะห์บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศจากแหล่งข้อมูลโดยครอบคลุมประเด็นสำคัญบางส่วน	ไม่สามารถวิเคราะห์บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศจากแหล่งข้อมูลได้
ด้านคุณลักษณะ				
๑. เห็นความสำคัญของการศึกษาบทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศที่มีการผลต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยได้	แสดงออกถึงความสำคัญของการศึกษาบทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศที่มีการผลต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยได้อย่างรอบด้านและสมเหตุสมผล	แสดงออกถึงความสำคัญของการศึกษาบทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศที่มีการผลต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยได้อย่างสมเหตุสมผลในบางประเด็น	แสดงออกถึงความสำคัญของการศึกษาบทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศที่มีการผลต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยได้ในมุมเดียว	ไม่สามารถแสดงออกถึงความสำคัญของการศึกษาบทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศที่มีการผลต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ ชื่อหน่วย เปลี่ยนผ่านสยามสู่ความทันสมัย เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖) เวลา ๑ ชั่วโมง		
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม		
รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๒		
<p>สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด</p> <p>ในช่วงสมัยรัชกาลที่ ๔ ถึงรัชกาลที่ ๕ สยามได้รับผลกระทบจากการล่าอาณานิคมของชาติมหาอำนาจตะวันตก ทำให้เกิดการปฏิรูปบ้านเมืองสู่ความทันสมัย ให้เจริญทัดเทียมตะวันตก เพื่อให้สยามรอดพ้นจากการคุกคามของลัทธิจักรวรรดินิยม อีกทั้งการปฏิรูปดังกล่าวยังส่งผลให้สยามเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมมาจนถึงปัจจุบันนี้</p>	<p>กิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>ขั้นนำ</p> <p>๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในหัวข้อ “ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย” โดยครูให้นักเรียนยกตัวอย่างภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย มาประมาณ ๕ ตัวอย่าง</p> <p>๒. นักเรียนทำกิจกรรมจุดประกายความรู้ โดยครูยกภาพตัวอย่าง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในยุคปฏิรูปประเทศ เช่นภาพพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท และให้นักเรียนร่วมกันสะท้อนคิด ว่านักเรียนเห็นอะไรในภาพนี้ และครูเป็นผู้อธิบายถึงที่มาของพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท (คำอธิบาย : พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท เป็นพระที่นั่งในหมู่พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.๒๔๑๙ ทอดตัวจากทิศตะวันออกไปทิศตะวันตก พระที่นั่งจักรีมหาปราสาทมีความพิเศษกว่าพระที่นั่งอื่น ๆ ในพระบรมมหาราชวัง เนื่องเป็นการผสมผสานระหว่างสถาปัตยกรรมไทยกับสถาปัตยกรรมยุโรป โดยมีหลังคามีรูปแบบเป็นสถาปัตยกรรมไทย และอาคารมีรูปแบบสถาปัตยกรรมยุโรป จนเป็นที่มาของชื่อ “ฝรั่งสวมชฎา”)</p>	<p>แหล่งเรียนรู้</p> <p>๑. หนังสือเรียนวิชาประวัติศาสตร์</p> <p>๒. อินเทอร์เน็ต</p> <p>สื่อการเรียนรู้</p> <p>๑. ใบความรู้ เรื่องภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖)</p> <p>ภาระงาน/ชิ้นงาน</p> <p>๑. แผนผังความคิด เรื่องภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖)</p> <p>การวัดและประเมินผล</p> <p>แบบประเมินผลการจัดการเรียนรู้ โดยวัดและประเมินผลจาก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภาระงาน / ชิ้นงาน - การอภิปรายในชั้นเรียน - การสังเกตพฤติกรรม
<p>จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>ด้านความรู้</p> <p>๔. อธิบายภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศได้</p> <p>ด้านทักษะและกระบวนการ</p> <p>๑. วิเคราะห์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ จากแหล่งข้อมูลได้</p> <p>ด้านคุณลักษณะ</p> <p>๑. เห็นความสำคัญของการศึกษาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖) ที่มีการผลต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยได้</p>	<p>กิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในหัวข้อ “ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย” โดยครูให้นักเรียนยกตัวอย่างภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย มาประมาณ ๕ ตัวอย่าง</p> <p>๒. นักเรียนทำกิจกรรมจุดประกายความรู้ โดยครูยกภาพตัวอย่าง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในยุคปฏิรูปประเทศ เช่นภาพพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท และให้นักเรียนร่วมกันสะท้อนคิด ว่านักเรียนเห็นอะไรในภาพนี้ และครูเป็นผู้อธิบายถึงที่มาของพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท (คำอธิบาย : พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท เป็นพระที่นั่งในหมู่พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.๒๔๑๙ ทอดตัวจากทิศตะวันออกไปทิศตะวันตก พระที่นั่งจักรีมหาปราสาทมีความพิเศษกว่าพระที่นั่งอื่น ๆ ในพระบรมมหาราชวัง เนื่องเป็นการผสมผสานระหว่างสถาปัตยกรรมไทยกับสถาปัตยกรรมยุโรป โดยมีหลังคามีรูปแบบเป็นสถาปัตยกรรมไทย และอาคารมีรูปแบบสถาปัตยกรรมยุโรป จนเป็นที่มาของชื่อ “ฝรั่งสวมชฎา”)</p>	<p>แหล่งเรียนรู้</p> <p>๑. หนังสือเรียนวิชาประวัติศาสตร์</p> <p>๒. อินเทอร์เน็ต</p> <p>สื่อการเรียนรู้</p> <p>๑. ใบความรู้ เรื่องภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖)</p> <p>ภาระงาน/ชิ้นงาน</p> <p>๑. แผนผังความคิด เรื่องภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖)</p> <p>การวัดและประเมินผล</p> <p>แบบประเมินผลการจัดการเรียนรู้ โดยวัดและประเมินผลจาก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภาระงาน / ชิ้นงาน - การอภิปรายในชั้นเรียน - การสังเกตพฤติกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙	
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ ชื่อหน่วย เปลี่ยนผ่านสยามสู่ความทันสมัย เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖) เวลา ๑ ชั่วโมง	
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	
<p>สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน</p> <p>๑. การสื่อสาร</p> <p>ผู้เรียนสามารถรับและส่งสารในประเด็นที่คุ้นเคยหรือสนใจ เลือกลงใจงานภาษาและอวัจนภาษาเชื่อมโยงประสบการณ์และประเด็น เลือกลงใจคำหรือข้อความที่ซับซ้อนและทำทาง เหมาะสมกับผู้ฟังและเนื้อความที่ต้องการสื่อสาร เพื่อให้เกิดการบรรลุเป้าหมายของการสื่อสาร</p> <p>๒. การรวมพลังทำงานเป็นทีม</p> <p>การเป็นสมาชิกทีมที่ดีและมีภาวะผู้นำ ใช้กระบวนการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังอย่างเป็นระบบ ด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้ มีการประสานความคิดที่แตกต่างสู่การตัดสินใจเป็นทีมอย่างรับผิดชอบร่วมกัน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี จนทำให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย</p> <p>๓. การคิดขั้นสูง</p> <p>ผู้เรียนสามารถประเมินข้อโต้แย้ง ข้อถกเถียงจากสถานการณ์ที่ซับซ้อนอย่างมีเหตุผลลงมือแก้ปัญหาอย่างมีขั้นตอน ด้วยความคิดและวิธีการใหม่ ๆ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม</p>	<p>ชั้นเรียน</p> <p>๓. นักเรียนแบ่งกลุ่ม (ตามบริบทของชั้นเรียน) และร่วมกันศึกษา ใบความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖) และสรุปออกมาเป็นรูปแบบแผนผังความคิด (Mind Map) บนกระดานขาว (หรือกระดานอื่น ๆ) โดยมีหัวข้อดังนี้</p> <p>ประวัติมากรรม / สถาปัตยกรรม / จิตรกรรม / วรรณกรรม / ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมด้านอื่น ๆ</p> <p>๔. ตัวแทนนักเรียนนำเสนอแผนผังความคิดของกลุ่มตนเองให้สมาชิกในห้องฟัง โดยมีครูเป็นผู้กำกับการจัดกิจกรรมตลอดเวลา</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>๕. นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ใน ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ โดยมีครูผู้สอนร่วมกันอภิปรายในชั้นเรียน (ตัวอย่างคำตอบ : ด้านประติมากรรม - มีการเริ่มสร้างพระพุทธรูปจากแบบลักษณะของมนุษย์ มีการหล่อพระรูปเหมือนของพระมหากษัตริย์ / ด้านสถาปัตยกรรม - มีการเริ่มสร้างอาคารตามรูปชาติตะวันตก การสร้างวัดนำคตินิยมแบบเข้ามา</p>

<p>หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ ชื่อหน่วย เปลี่ยนผ่านสยามสู่ความทันสมัย เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖) เวลา ๑ ชั่วโมง</p> <p>กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม</p>	<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙</p> <p>รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๖</p> <p>วัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ ๓</p> <p>ตัดแปลงให้เข้ากับชาติตะวันตก / ด้านจิตรกรรม - ได้รับอิทธิพลตามแบบชาติตะวันตก มีการจ้างจิตรกรชาวยุโรปวาดภาพพระบรมสาทิสลักษณ์พระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์ ก่อกำเนิดโรงเรียนที่สอนศิลปะแบบใหม่ / ด้านวรรณกรรม - เริ่มมีงานประพันธ์ร้อยแก้ว จัดตั้งวรรณคดีสโมสร ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว / ด้านอื่น ๆ ตามที่นักเรียนสืบค้นหา</p>
---	---

พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท
ถ่ายภาพโดย ธนวัต เปรมปรีชา

พระบรมสาทิสลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
(อ้างอิง : สำนักพระราชวัง)

พระบรมสาทิสลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ
พร้อมด้วยพระราชโอรส
(อ้างอิง : สำนักพระราชวัง)

ใบความรู้

เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ

ประติมากรรมในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ

สมัยรัชกาลที่ ๔ ถึงรัชกาลที่ ๕ เป็นยุคสมัยของการปรับตัว เปิดประเทศ ยอมรับอิทธิพลตะวันตก ยอมรับความคิดใหม่มาเปลี่ยนแปลงสังคม ระเบียบประเพณี เพื่อประคองให้ประเทศรอดพ้นจากภัยสงคราม หรือจากลัทธิล่าอาณานิคมตะวันตก ซึ่งหลายประเทศในซีกโลกเอเชียยุคนั้นประสบอยู่ การสร้างงานศิลปกรรมทุกสาขา รวมทั้งประติมากรรม ก็ถูกกระแสการเมืองนี้ด้วย ในสมัยตั้งแต่รัชกาลที่ ๔ มีการเริ่มสร้างพระพุทธรูปให้มีพุทธลักษณะแบบมนุษย์ ตามรูปแบบที่ตะวันตกนิยม รวมทั้งให้มีการหล่อพระรูปเหมือนของพระมหากษัตริย์ ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๕ อายุกรุงรัตนโกสินทร์จะครบ ๑๐๐ ปี พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงทำนุบำรุงศิลปแบบดั้งเดิมอย่างมาก มีการปฏิสังขรณ์วัดวาอารามต่างๆ ปราสาทราชมนเฑียร โดยเฉพาะวัดพระศรีรัตนศาสดาราม เกิดงานประติมากรรมตกแต่งที่สวยงามในศาสนสถานแห่งนี้มากที่สุด ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ช่างไทยหล่อพระราชลัญจกรประจำรัชกาลที่ ๑-๕ รวมถึงรูปช้างเผือกและสัตว์ป่าสำคัญในป่าหิมพานต์ ประดิษฐานที่ลานพระมณฑปวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และที่สำคัญคือ

พระพุทธรชินราช (จำลอง) วัดเบญจมบพิตร
(อ้างอิง : วัดเบญจมบพิตร กรุงเทพมหานคร)

พระพุทธรณฤมลธรรมโมภาส วัดนิเวศน์ธรรมประวัติ
(อ้างอิง : สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ ๑๔)

โปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระพุทธรชินราชจำลอง ประดิษฐานในพระอุโบสถวัดเบญจมบพิตร รวมทั้งรวบรวมพระพุทธรูปที่ดงามจากวัดร้างในต่างจังหวัดและต่างประเทศมาไว้ที่วัดนี้ด้วย นอกจากนี้ยังมีการสร้างพระพุทธรูป ขึ้นใหม่คือ พระพุทธรณฤมลธรรมโมภาส พระประธานวัดนิเวศน์ธรรมประวัติ บางปะอิน ออยุธยา ฝีพระหัตถ์พระองค์เจ้าประดิษฐวรการ

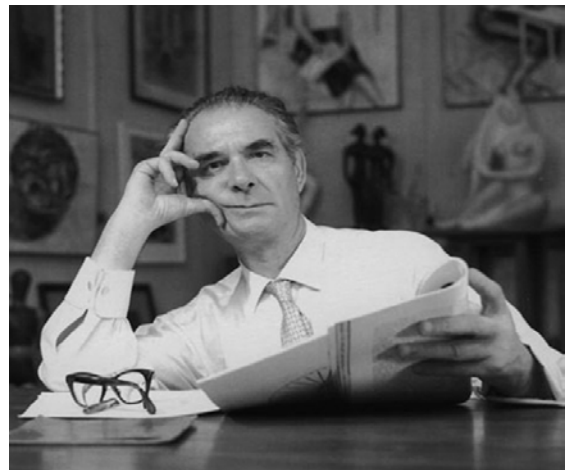

พระบรมรูปทรงม้า

(อ้างอิง : สำนักการวางผังและพัฒนาเมือง กรุงเทพมหานคร)

ส่วนงานที่ใช้ช่างและเทคโนโลยีแบบตะวันตกคือ การที่โปรดเกล้าฯ ให้ชาวฝรั่งเศสหล่อพระราชานุสาวรีย์ “พระบรมรูปทรงม้า” ไว้ที่ลานพระราชวังดุสิต ในสมัยรัชกาลที่ ๖ ศิลปะตะวันตกเข้ามาสู่ชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย และกำลังฝังรากลึกกลงไปในสังคม และวัฒนธรรมไทย การตกแต่งวังเจ้านาย อาคารราชการ อาคารพาณิชย์ สวนสาธารณะ และอาคารบ้านเรือนของคนสามัญ เริ่มตกแต่งงานจิตรกรรม และงานประติมากรรมภาพเหมือนมากขึ้น งานประติมากรรมไทยที่สร้างขึ้น เพื่อศาสนา เช่น การสร้างศาสนสถาน ปั้นพระพุทธรูป ที่เคยกระทำกันมาก็ถึงจุดเสื่อมโทรมลง พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงหันมาส่งเสริมศิลปะการช่างสมัยใหม่ โดยตั้งโรงเรียนเพาะช่างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๖ จัดสอน ศิลปะการช่างทั้งแบบตะวันตกและแบบไทย การสร้างงานศิลปะระดับชาติ ได้จ้าง

ฝรั่งมาออกแบบ ตกแต่งพระบรมมหาราชวัง หรือพระที่นั่ง ทรงเห็นความจำเป็นที่ต้องใช้ช่างทำรูปปั้นต่าง ๆ เช่น เหยี่ยวตุตรา และอนุสาวรีย์ ซึ่งช่างไทยยังไม่ชำนาญงานภาพเหมือนขนาดใหญ่ จึงสั่งช่างปั้นมาจากประเทศอิตาลี ผู้ได้รับเลือกคือ ศาสตราจารย์ คอร์ราโด เฟโรจี เข้ารับราชการเป็นประติมากร กรมศิลปากร กระทรวงวัง เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๔๖๖ ต่อมาโปรดเกล้าฯ ให้ศาสตราจารย์เฟโรจี เข้าไปปั้นพระบรมรูปของพระองค์ โดยใกล้ชิด เป็นพระบรมรูปเท่าพระองค์จริง ปัจจุบันประดิษฐานในปราสาทพระเทพบิดร นับเป็นงานภาพเหมือนที่สำคัญในรัชกาลนี้ ต่อมาศาสตราจารย์เฟโรจีได้โอนสัญชาติ และเปลี่ยนชื่อเป็นไทยว่า ศิลป์ พีระศรี ท่านผู้นี้ ต่อมามีความสำคัญต่อวงการศิลปกรรมไทยสมัยใหม่ทุกสาขาอย่างที่สุด

ศาสตราจารย์ คอร์ราโด เฟโรจี (ศิลป์ พีระศรี)

(อ้างอิง : กรมศิลปากร)

สถาปัตยกรรมในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ

สมัยรัชกาลที่ ๔ สถาปนิกเจดีย ทรงกลม เช่น วัดราชประดิษฐ์ ส่วนอาคาร เริ่มสร้างเป็นตึกแบบยุโรป เช่น พระนครคีรี ที่จังหวัดเพชรบุรี และตึกแถวร้านค้าของ ประชาชนและพ่อค้าต่างชาติมีลักษณะเป็น อาคารแบบชิโนโปรตุกีส ซึ่งผสมผสาน วัฒนธรรมตะวันตกและตะวันออกไว้ด้วยกัน โดยสร้างไว้ริมถนนตัดใหม่ คือ ถนนเจริญกรุง ถนนบำรุงเมือง ในส่วนของการสร้างวัดและ วังตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ มีทั้งการนำคตินิยม ไทยแบบเก่ามาดัดแปลงให้เข้ากับตะวันตก เช่น พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท วัดราชบพิธ วัดเบญจมบพิตร หรือมีการก่อสร้างใน รูปแบบตะวันตกทั้งหมด เช่น พระที่นั่ง อัมพรสถาน พระที่นั่งอนันตสมาคม วัดนิเวศ

ถนนเจริญกรุง พ.ศ. ๒๔๐๗
(อ้างอิง : กรมศิลปากร)

ธรรมประวัติ พระที่นั่งวโรภาศพิमान ที่พระราชวังบางปะอิน รวมถึงสถานที่ราชการ เช่น กระทรวงกลาโหม ในสมัยรัชกาลที่ ๕ เรือนไทยเริ่มปรับปรุงรูปทรงแบบยุโรป เป็นเรือนไม้ ๒ ชั้น มีผาผนังปิดมิดชิด หลังคาทรง ปันหย้า ทรงมนิลา มุงด้วยกระเบื้องว่าว ชายติดไม้ฉลุลาย (ลายขนมปังขิง) ตัวอย่างเรือนไม้ประยุกต์ที่งดงาม คือ พระที่นั่งวิมานเมฆ และพระที่นั่งอภิเชษฐาสวรรค์ ภายในพระราชวังดุสิต ในสมัยรัชกาลที่ ๖ ก็ยังคงนิยมสร้าง พระราชวังในลักษณะเดียวกัน นอกจากตำหนักในพระราชวังสนามจันทร์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า เจ้าอยู่หัวยังทรงโปรดฯ ให้สร้างอาคารแบบสถาปัตยกรรมตะวันตกหลายแห่ง เช่น พระราชวังพญาไทเพื่อเป็น

พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท พระบรมมหาราชวัง
(อ้างอิง : สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ ๒)

ที่ประทับของสมเด็จพระศรีพัชริน ทรบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พระพันปีหลวง กลุ่มอาคารใน โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ บ้านนรสิงห์ ที่สร้างขึ้นเพื่อพระราชทานแก่ เจ้าพระยารามราฆพ (หม่อมหลวง เพื่อ ฟังบุญ) และบ้านบรมมสินธุ์ เพื่อพระราชทานแก่ พระยาอนิรุทธิ์- เทวา (หม่อมหลวงฟื้น ฟังบุญ) รูปแบบสถาปัตยกรรมซึ่งแตกต่าง จากยุคสมัยที่ผ่านมา และนับเป็น รูปแบบตามพระราชนิยมใน พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า

เจ้าอยู่หัว คือ การประยุกต์แบบจารีตเข้ากับพื้นที่ใช้สอยแบบอาคารตะวันตก ดังจะเห็นได้จากการสร้างอาคารในโรงเรียนมหาดเล็กหลวงซึ่งปัจจุบันคือ โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย และตึกบัญชาการ โรงเรียนข้าราชการพลเรือนของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ปัจจุบันคือ อาคารมหาจุฬาลงกรณ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย
(อ้างอิง : มุลนิธิกิจกรรมธรรมชาติ)

จิตรกรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ

ผลงานจิตรกรรมฝาผนังโดย ชรวินโขง
(อ้างอิง : วารสารวิจิตรศิลป์ ปีที่ 10 ฉบับที่ 1)

ภาพโดย : สุรัชย์ จงจิตงาม มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๔ จิตรกรรมไทยเริ่มมีอิทธิพลของตะวันตก คือเขียนเป็นภาพสามมิติ มีการใช้แสง - เงา และทัศนวิสัยแสดงใกล้ - ไกล จิตรกรสำคัญ คือชรวินโขง ซึ่งชรวินโขงนั้นได้รับการยกย่องนับถือว่าเป็นผู้เริ่มต้นงานจิตรกรรมสมัยใหม่ เพราะในงานจิตรกรรมของท่าน การแสดงอารมณ์ และบรรยากาศ เป็นการแสดงออก ที่เป็นอิสระและพ้นจากกฎเกณฑ์ของภาพเขียนแบบประเพณีโดยทั่วไป ผลงานของท่านแสดงออกถึงคุณค่าของงานจิตรกรรม ซึ่งอยู่เหนือเหตุผลทางทฤษฎีในการเขียนภาพ เป็นการชี้ทางให้

ช่างเขียนยุคต่อ ๆ มาของไทย ได้มองเห็นการสร้างสรรคสิ่งใหม่ ที่ไม่ซ้ำซาก ไม่ปิดกั้นความคิดของตนไว้กับรูปแบบทางศิลปะรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง อย่างเช่น การวาดภาพปริศนาธรรมที่วัดบรมนิวาส นอกจากนี้ ในช่วงเวลานี้ยังริเริ่มการวาดภาพเหมือนของบุคคลต่าง ๆ

ในสมัยรัชกาลที่ ๕ มีการวาดภาพพระราชประวัติเขียนแบบจิตรกรรมประเพณีผสมกับทางตะวันตกและภาพเหมือนบุคคลไว้ที่ผนังพระที่นั่งทรงผนวช (ปัจจุบันอยู่ที่วัดเบญจมบพิตร) นอกจากนี้ รัชกาลที่ ๕ โปรดเกล้า ฯ ให้จิตรกรชาวยุโรปวาดพระบรมสาทิสลักษณ์พระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรีทุกพระองค์ และพระบรมวงศานุวงศ์ที่สำคัญในรัชสมัยของพระองค์ ทั้งฝ่ายหน้าและฝ่ายใน ใส่กรอบประดิษฐานที่พระที่นั่งจักรีมหาปราสาทและพระที่นั่งในพระราชวังต่าง ๆ การวาดภาพเหมือนและภาพทิวทัศน์ได้รับความนิยมแพร่หลาย

ในสมัยรัชกาลที่ ๖ ได้มีการจัดตั้งโรงเรียนสอนศิลปะแบบใหม่ เช่น โรงเรียนเพาะช่าง โรงเรียนช่างศิลป์ ทำให้มีจิตรกรไทยที่มีความสามารถทั้งการวาดจิตรกรรมแบบไทยและสากล

พระบรมสาทิสลักษณ์

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
(อ้างอิง : สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ ๑๓)

โรงเรียนเพาะช่าง
(อ้างอิง : สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ ๑๖)

วรรณกรรมในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ

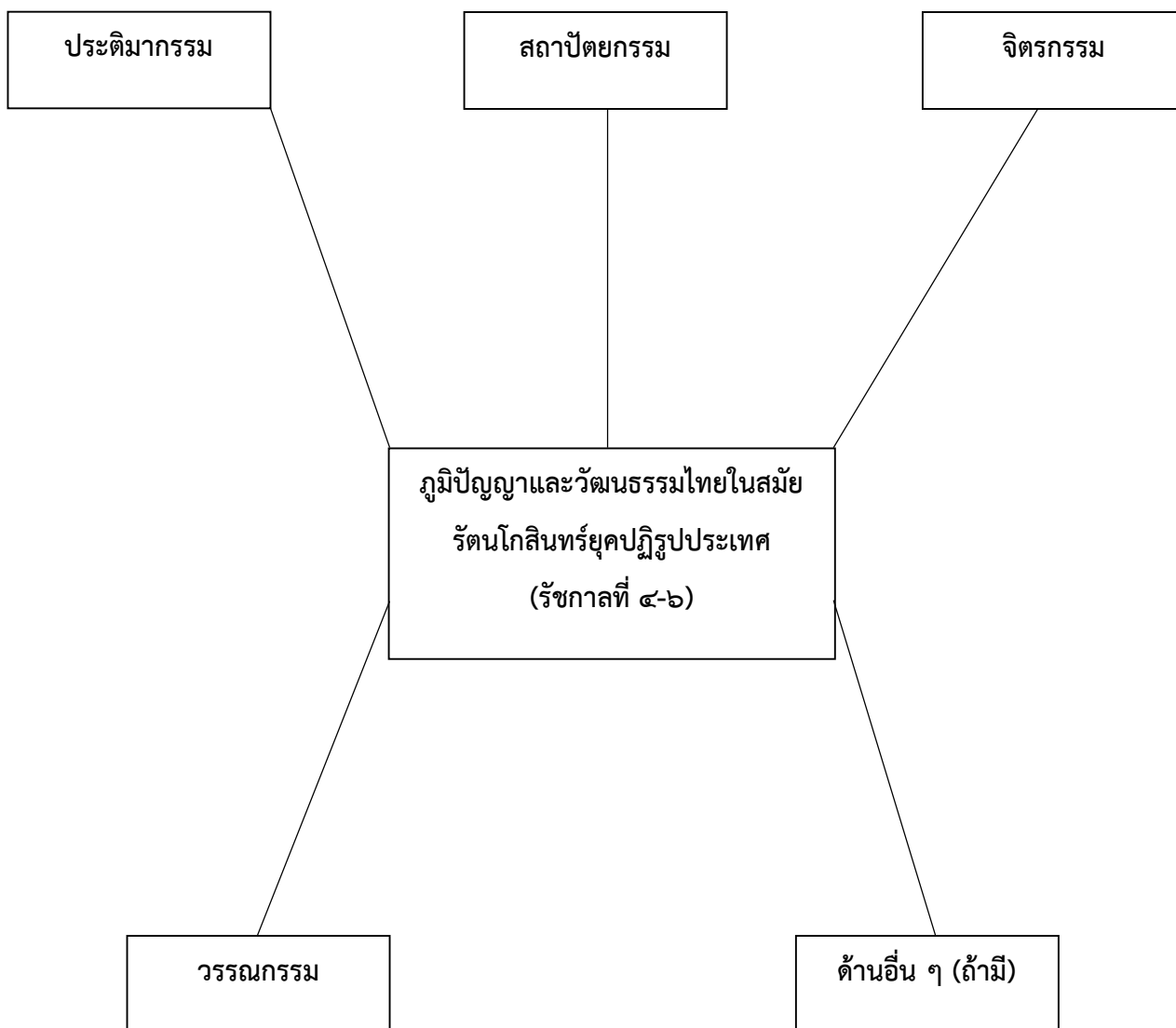
วรรณกรรมในสมัยนี้มีลักษณะสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาบ้านเมืองให้ทันสมัย เริ่มมีงานประพันธ์ด้านร้อยแก้ว การจัดตั้งโรงพิมพ์หลวงเป็นผลทำให้วรรณกรรมทั้งเก่าและใหม่แพร่ขยายไปสู่ประชาชนอย่างมากนับแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ ประกอบกับทางการมีนโยบายส่งเสริมการศึกษาในรูปแบบใหม่แก่ประชาชน จึงทำให้มีการนำวิทยาการต่าง ๆ ของตะวันตกมาผสมผสานกับการประพันธ์ของไทย มีการจัดตั้งหอสมุดสำหรับพระนคร “หอพระสมุดวชิรญาณ” รวบรวมเอกสารสำคัญของชาติ มีผลงานที่สำคัญของ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ฯลฯ

หอพระสมุดวชิรญาณ
(อ้างอิง : กรมศิลปากร)

ในสมัยรัชกาลที่ ๖ นับเป็นยุคทองของงานวรรณกรรมแบบใหม่ ซึ่งในระยษนี้วรรณกรรมมีความเปลี่ยนแปลงไปทางตะวันตกมากขึ้น มีการจัดตั้งวรรณคดีสโมสร เพื่อควบคุมมาตรฐานของผลงาน นอกจากนี้ยังนิยมวรรณกรรมสันสกฤตที่แปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย กล่าวได้ว่าวรรณคดีและวรรณกรรมปัจจุบันเริ่มต้นจากสมัยนี้ โดยเฉพาะ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระปรีชาสามารถในกิจการด้านนี้อย่างยิ่งจนได้รับการถวายสมณนามว่า “พระมหาธีรราชเจ้า” นอกจากนี้ยังมีผลงานของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ นายชิต บุรทัต พระราชวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป

แนวทางการทำแผนผังความคิด
เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖)

แบบประเมินผลการเรียนรู้ประจำแผนการจัดการเรียนรู้
 วิชา ประวัติศาสตร์ ๖ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เปลี่ยนผ่านสยามสู่ความทันสมัย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์
 ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖)

คำชี้แจง : ครูผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามรายการประเมิน โดยตามเกณฑ์
 คุณภาพการประเมิน (Rubric)

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน			
	๔	๓	๒	๑
ด้านความรู้ ๑. อธิบายภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศได้				
ด้านทักษะกระบวนการ ๑. วิเคราะห์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ จากแหล่งข้อมูลได้				
ด้านคุณลักษณะ ๑. เห็นความสำคัญของการศึกษาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖) ที่มีการผลต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยได้				
รวม				
ร้อยละ = $\frac{\text{คะแนนรวม}}{๑๒} \times ๑๐๐$				

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนนร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐	ระดับดีมาก
คะแนนร้อยละ ๗๐ - ๗๙	ระดับดี
คะแนนร้อยละ ๖๐ - ๖๙	ระดับปานกลาง
คะแนนร้อยละ ๕๐ - ๕๙	ระดับพอใช้
คะแนนร้อยละ ๐ - ๔๙	ระดับปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับ พอใช้ ขึ้นไป

เกณฑ์คุณภาพการประเมิน (Rubric)

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
	๔	๓	๒	๑
ด้านความรู้				
๑. อธิบายภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศได้	สามารถอธิบายภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน	สามารถอธิบายภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศได้ครบถ้วนและถูกต้องบางส่วน	สามารถอธิบายภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศได้ถูกต้องบางส่วน	ไม่สามารถอธิบายภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศได้
ด้านทักษะกระบวนการ				
๑. วิเคราะห์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ จากแหล่งข้อมูลได้	สามารถวิเคราะห์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ จากแหล่งข้อมูลได้อย่างมีเหตุผลและครอบคลุมประเด็นสำคัญครบถ้วน	สามารถวิเคราะห์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ จากแหล่งข้อมูลได้อย่างมีเหตุผลและครอบคลุมประเด็นสำคัญบางส่วน	สามารถวิเคราะห์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ จากแหล่งข้อมูลโดยครอบคลุมประเด็นสำคัญบางส่วน	ไม่สามารถวิเคราะห์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศจากแหล่งข้อมูลได้
ด้านคุณลักษณะ				
๑. เห็นความสำคัญของการศึกษาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖) ที่มีการผลต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยได้	แสดงออกถึงความสำคัญของการศึกษาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖) ที่มีการผลต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยได้อย่างรอบด้านและสมเหตุสมผล	แสดงออกถึงความสำคัญของการศึกษาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖) ที่มีการผลต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยได้อย่างสมเหตุสมผลในบางประเด็น	แสดงออกถึงความสำคัญของการศึกษาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖) ที่มีการผลต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยได้ในมุมเดียว	ไม่สามารถแสดงออกถึงความสำคัญของการศึกษาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖) ที่มีการผลต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยได้

ภาคผนวก

แบบวัดระดับสมรรถนะการคิดขั้นสูง

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓/.....

ชื่อผู้ประเมิน.....

ครั้งที่ประเมิน.....

วันที่ประเมิน.....

คำชี้แจง ให้คุณครูใส่ระดับสมรรถนะที่ตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนได้แสดงออกจากเกณฑ์การประเมินสมรรถนะที่กำหนดให้

ที่	ชื่อ-สกุล	ระดับสมรรถนะที่ปฏิบัติได้				รวม	ร้อยละ $\left(\frac{\text{คะแนนรวม}}{100}\right) \times 100$	ระดับการประเมิน
		ด้านการเกิดอย่างมีวิจารณญาณ(๔)	ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ(๔)	ด้านการคิดแก้ปัญหา(๔)	ด้านการคิดสร้างสรรค์ (๔)			
เฉลี่ย								

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนนร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐	ระดับดีมาก
คะแนนร้อยละ ๗๐ - ๗๙	ระดับดี
คะแนนร้อยละ ๖๐ - ๖๙	ระดับปานกลาง
คะแนนร้อยละ ๕๐ - ๕๙	ระดับพอใช้
คะแนนร้อยละ ๐ - ๔๙	ระดับปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับ ดี ขึ้นไป

แบบวัดระดับสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓/.....

ชื่อผู้ประเมิน.....

ครั้งที่ประเมิน.....

วันที่ประเมิน.....

คำชี้แจง ให้คุณครูใส่ระดับสมรรถนะที่ตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนได้แสดงออกจากเกณฑ์การประเมินสมรรถนะที่กำหนดให้

ร.ร.	ชื่อ-สกุล	ระดับสมรรถนะที่ปฏิบัติได้			รวม	ร้อยละ $(\frac{\text{คะแนนรวม}}{100}) \times 100$	ระดับการประเมิน
		ด้านพลเมืองที่รับผิดชอบ(๔)	ด้านพลเมืองที่เคารพสิทธิ(๔)	ด้านพลเมืองที่สร้างการเปลี่ยนแปลง(๔)			
เฉลี่ย							

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนนร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐

ระดับดีมาก

คะแนนร้อยละ ๗๐ - ๗๙

ระดับดี

คะแนนร้อยละ ๖๐ - ๖๙

ระดับปานกลาง

คะแนนร้อยละ ๕๐ - ๕๙

ระดับพอใช้

คะแนนร้อยละ ๐ - ๔๙

ระดับปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับ ดี ขึ้นไป

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษาสำนักงานโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา	ที่ปรึกษาโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
นายสมเกียรติ ชอบผล	ประจำสำนักพระราชวังพิเศษ ระดับ ๑๐
นางมณฑนา คังชะกฤษณ์	ข้าราชการบำนาญ

ที่ปรึกษา

นายอัมพร พิณะสา	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายกวิทร์เกียรติ นนธ์พละ	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายสุชาติ วงศ์สุวรรณ	ข้าราชการบำนาญ
นายชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
รองศาสตราจารย์ทีศนา เขมมณี	ราชบัณฑิต
นางเบญจลักษณ์ น้ำฟ้า	ที่ปรึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางวัฒนาพร ระงับทุกข์	ที่ปรึกษาพิเศษ ศูนย์บริหารงานการพัฒนาศักยภาพบุคคลเพื่อความเป็นเลิศ
ศาสตราจารย์ชูกิจ ลิ้มปิจำนงค์	ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
นางศรินทร วิริยะสิรินันท์	ผู้อำนวยการโรงเรียนนานาชาติ เซนต์ แอนดรูวส์ กรุงเทพฯ
นางสาวรัตนา แสงบัวเพื่อน	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

ที่ปรึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

นางศรีนวล แก้วประดิษฐ์	ข้าราชการบำนาญ
รองศาสตราจารย์นัตยา ปิไลณานนท์	อาจารย์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
นายอชิระ อุตมะ	อาจารย์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
นางอาลัย พรหมชนะ	ผู้อำนวยการโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒

คณะผู้จัดทำกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

นายธาริช สนวนุช	ครู โรงเรียนบ้านสะป่า “มงคลวิทยา” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต เขต ๑
นายเมธี ตั้งสิริพัฒนา	ครู โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑
นายฤกษ์ชัย คัลยา	ครู โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑
นายภาคินนท์ แก้วประภาค	ครู โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑
นายมานุภาพ แยมบุญชู	ครู โรงเรียนบางมดวิทยา “สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑
นางสาวกรกฎ จิตรานุเคราะห์	โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑
นายวรวิทย์ สุขสถิตย์	ครู โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
นางสาวนาราภัทร ไทยวัตถุ	ครู โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
นายเหมวิกร เจริญศรี	ครู โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
นายสมพงษ์ จุลดาชัย	ครู โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
นางสาวอรชา คงชาติ	ครู โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
นางสาวสุภารัตน์ ทองแถม	ครู โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
นายธนวัต เปรมปรีชา	ครู โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย ๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
นายวรวิทย์ ประทีป ณ ถลาง	ครู โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
นายประพันธ์ ขจัดภัย	ครู โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
นายก้าวรณ สุขเสียมกุล	ครู โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
นายกิตติศักดิ์ วันงาม	ครู โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
นางสาวศิริดา สูงสกุล	ครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒

นางสาวคณัญพัส บุตรแสน	ครู โรงเรียนกุนนธีรุทธารามวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
นางสาวพนิดา ศรีอ่ำดี	โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
นางสาวปพิชญา จินอิม	ครู โรงเรียนวิสุทธรังษี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
นายนวพรรษ ศุภวารางกุล	ครู โรงเรียนปากเกร็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี
นายนवल เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา	ครู โรงเรียนปากเกร็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี
นางสาวชลธิดา ดวงงามยิ่ง	ครู โรงเรียนประจวบวิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์
นางสาวสุนีย์ พาซอ	ครู โรงเรียนปากกรานพิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
นายณัฐพนธ์ โสใหญ่	ครู โรงเรียนเทพศิรินทร์ สมุทรปราการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
นางสาวสุกัญญา สีหาโกชน์	ครู โรงเรียนยางตลาดวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางผาณิต ทวีศักดิ์	รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวพรทิพย์ ดินดี	ข้าราชการบำนาญ
นางสาวภัทรา ด่านวิวัฒน์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวอริฐาน คงช่วยสถิตย์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นายอภิศักดิ์ สิทธิเวช	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวอัจฉราพร เทียงภักดิ์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวปรมาพร เรืองเจริญ	พนักงานธุรการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาววศินี เขียวเงิน	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

โครงการจัดทำสื่อ ๒๕ พรรษา
เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

